VIAŢA ILUSTRATĂ

ANUL II. Nr. 10 OCTOMVRIE 1935

A. Demian: PORTRET DE COPIL

Anul II Sibiu, Octomvrie 1935 Nr. 10

VIAȚA ILUSTRATĂ

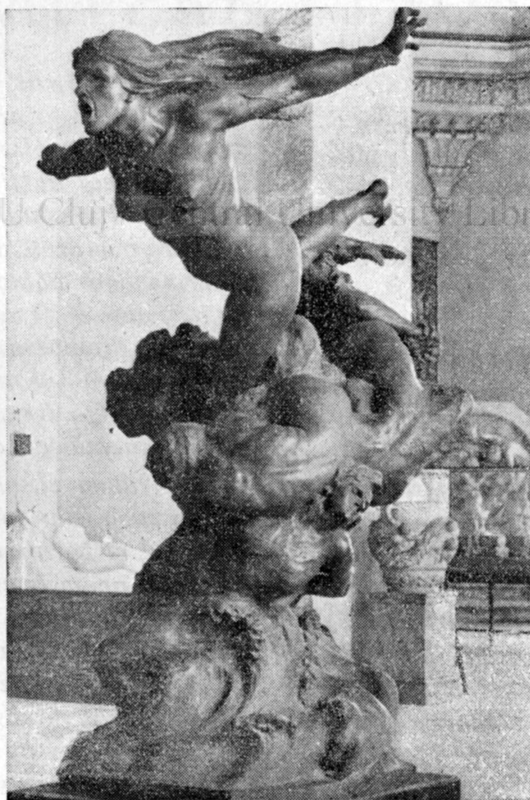
Director: NICOLAE COLAN

POMENIND PE

VITEJII NEAMULUI

Există o împărăţie ideală în care nu pătrund decât cei miruiţi cu podoabele faptelor mari: e împărăţia legendei.

Oameni de regulă modeşti la înfăţişare şi de condiţie socială şi mai modestă, adeseori nebăgaţi în seamă de nimeni, printr'o opintire voinică ce seamănă emoţii în grosul anonimatului din care se smulg, îşi ţintuesc numele pe culmile unde se ţese basmul. La tâmplele lor svâcveşte un sânge sănătos şi'n inimi găzduesc ca pe-o comoară, sâmburele faptelor ce se'ncununează cu mărire. Sunt aleşii clipelor grele ale unui neam, sunt dovada rezervelor de energie şi strigătul la viaţă al unui popor aceste exemplare excepţionale ce răsar din pământul neamului ca să apună în cerul patriei. Admiraţia noastră le spune *eroi* şi mărturiseşte că, la vremea lor, ei au fost mai mult decât oameni. Când le cercetăm viaţa şi cutezăm să dăm laoparte vălul ce ascunde misterul isprăvilor slăvite în cari au plecat înfăşuraţi dintre noi, lăudăm *credinţa* care zace la temelia oricărei depăşiri a existenţei mărunte. Toţi eroii au realizat mai mult decât li s'a cerut sau au *înfăptuit* atunci când omenirea nu se gândea că ar putea să le ceară ceva. Serviciile lor generoase şi benevole sunt comandate de-o lume sacră de idei, ai cărei obicinuiţi nu suntem oricare din noi, o lume a cărei cetăţenie şi favoruri nu se câştigă cu pergamente şi blazoane pământeşti. Eroii sunt prizonierii eternului care neagă temporalul, sunt sacerdoţii excepţionalului care refuză mediocritatea. De aceea eroii nu mor, niciodată.

Larche: Furtuna

I-a fost ursit neamului românesc să anine la altarul lui bogate cununi de biruinţi şi tot atâtea cununi de jertfe. Din florile cari împrăştie mireasma slavei peste sbuciumatul său trecut, picură prea adeseori sânge. Biruinţa şi jertfa sunt surori gemene. Cea din urmă găteşte calea celei dintâi. Vrednicia unui neam se poate calcula după bogăţia jertfelor sale. Pomenirea acestor jertfe, e praznic mare pentru toată obştea. Şi obştea românească a fost totdeauna sensibilă faţă de asemenea praznice. Două din acestea, s'au desfăşurat acum de curând, pe două vetre de onoare ale ţării. Una la Bucureşti, pentru viteazul locotenent Zăgănescu, pe locul din Dealul Spirii, unde un monument măreţ eternizează memoria vitejilor pompieri căzuţi în scurta şi apriga luptă cu Turcii ce veneau să pedepsească oraşul răsvrătit cu ţara, la patruzecişiopt. A doua, la Târgu-Jiu, unde un alt monument ridicat acum, a strâns pentru un mişcător omagiu adus fecioarei-eroine care s'a dăruit cu bărbăţie Patriei, pe Rege şi norodul românesc. Ecaterina Teodoroiu — fecioara dela Jiu — în cununa jertfelor pe cari s'a clădit România-Mare, e unul din acele splendide exemplare ce cinstesc neamul omenesc şi afirmă caracterul nobil al rasei româneşti slujind virtuţii care birue şi cucereşte nimb de nemurire. O revelaţie sublimă trezeşte pe erou în cercetaşa care îngrijea cu gingăşie răniţii unui

spital din preajma frontului și o mână în bătaia frontului ucigător.

Intâi împarte cartușe soldaților. Se duce pe front, e luată prizonieră, scapă și revine la tovarășii ei. Deși rănită, stărue să rămână la datorie. După luptele dela Jiu e decorată cu „Virtutea militară" și înaintată sublocotenent. Intr'o noapte neagră ca moartea ce venea să-i frângă cutezanța, fecioara a căzut. Totul s'a petrecut ca într'o poveste ticluită de-un unchiaș sfătos. Și fata în uniformă de sublocotenent a fost unsă cu glorie. Nu pentru moartea ce-o fi împrăștiat-o între dușmani, ci prin curajul ei pilduitor și reconfortant, a cărui veste a făcut ocolul fronturilor românești. Intr'o clipă când moralul celor îngropați în tranșee avea nevoe de noui infuzii de optimism, se scoală viteaza, ca o minune. In altă parte a frontului, o altă fată de țăran, din propriu îndemn, arată trupelor românești un vad, în Olt, la Hălmagiu, pe unde să poată trece cu ușurință ca să cadă în coasta dușmanului luat prin surprindere. Iar brava Maria Mănciulea din satul Părău, e decorată în fața trupelor cu medalia ce'mpodobea pieptul eroinei dela Jiu.

Fericit neamul care a odrăslit asemenea inimi bărbătești.

Prăznuirea dela Târgu-Jiu ne rememorează o pagină mare din drama ce ne-a încercat neamul acum două decenii. O pagină pe care n'o cuprind câteva fețe de revistă. Dar pe care încearcă s'o cuprindă inimile noastre. Și mai ales sufletele curate ale tinerelor romånce, cărora pilda bravei fecioare dela Jiu le îmbie îndemnul de-și sluji Patria cu nețărmurit devotament.

GRIGORIE T. MARCU

FLORI CREȘTINE

TACEREA

Vorbiam cu un prieten despre tăcere, — și despre puternica ei înrâurire asupra sufletului.

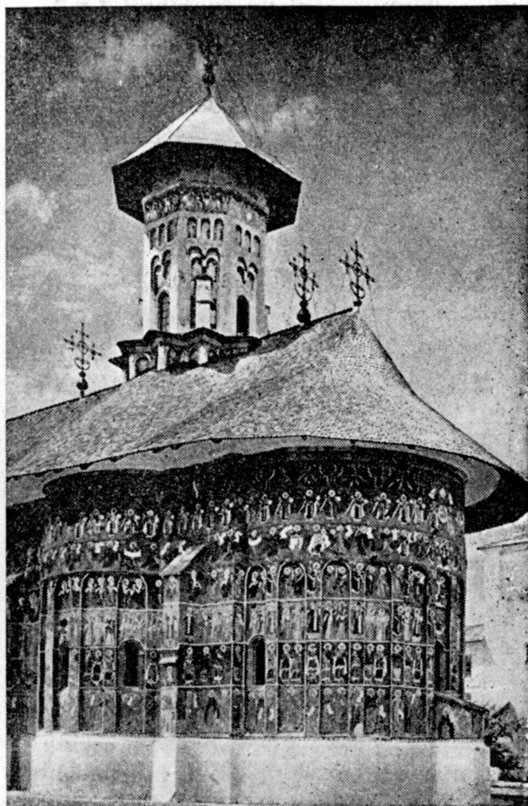
Și-mi zicea el:

— „Abia acum înțeleg porunca tăcerei în ordinul monahicesc — și prin aceasta, tăcerea cea mult grăitoare a Domnului Hristos".

Tăceam.

Prietenul povesti mai departe: — „Iată: pentru răscumpărarea păcatelor și pentru o mai mare zidire sufletească, am hotărât acum câtva timp ca în timpul unei luni întregi să fac asupră-mi o încăpățînată lucrare de penitență. Această hotărâre era cu privire la multe lucruri, printre cari se afla și o cât mai prelungită tăcere. Să nu vorbesc decât strictul necesar — și, și așa, cât mai monosilabic. Să opun avanlanșei de vorbire, tăcerea. Să trec prin filtrul tăcerei tot ceeace repulsia primă m'ar îndemna să grăesc. Legământul meu era cât se poate de ferm. Am început, așadar, la întâi al lunei, tăcerea mea. Firește, lucrul nu era prea ușor, — dar, ți-aș spune, că nici greu nu era... Greutatea provenea din aceea că la poarta vorbirei, chiar din clipa dela început, au năvălit tot felul de solicitări. Am stătut — și, într'un catastif nevăzut, am însemnat acele porniri. Vai, iubite prietene, ce de lucruri nefolositoare, ce de îndemnuri de goală bârfire, ce de alunecări spre răutate, ce de iscodiri asupra vieții altora, ce zădarnică palavrageală fără rost, ce forfot inutil — și ce pierdere de vreme... dacă aș fi dat drumul tuturor imboldurilor!... In cea dintâi seară, când înainte de a mă culca mi-am făcut examenul de conștiință, am rămas copleșit sub noianul de vorbire nerostită. M'am înspăimântat cugetând la câte vorbe inutile, rele, stricătoare (pentru alții — și pentru mine) aș fi rostit, dacă nu le-aș fi opus tăcerea. Iar când m'am gândit ce de vorbe stricătoare am grăit dealungul vremii, — am fost cuprins de-o nălucire fără de margini. Am căzut în întristare — și am auzit glasul cel dulce: „Vezi, iubitule, dreptatea mea?!" M'a împresurat descurajarea — și n'am putut dormi. „Doamne-Doamne! Ce fericire s'ar lăsa pe lume, dacă limba omenească ar fi mai înfrânată!"

A doua zi, și mai încăpățînată a fost tăcerea mea, dar tot pe atâta s'a îndârjit împotrivă-mi și vorbirea. Am lămurit atunci că noi oamenii avem o crudă pornire de a cârti, — a găsi la alții toate defectele și păcatele, — de vreme ce din o sută de porniri de a vorbi din ziua aceea, nouăzeci erau cu privire la aceasta. Venea vorba până în pragul buzelor — o cercetam — și, aproape cu desgust, o alungam în hăul din care se torsese: erau aproape toate, *vorbe pătate de răutate... Seara, am căzut zdrobit de constatările mele, — pintenul tristeței m'a înțepat necontenit în suflet. Dar, undeva, începea să se desfacă sfios și dulce, și floarea rară a tăcerei... „Ce bine e să taci! Ce balsam este, peste suflet, tăcerea?!" Și așa, dragul meu, zi de zi, am împotrivit vorbirei, această armă, atâta de desprețuită până atunci, a tăcerii... Zi de zi lupta era mai ușoară, — de vreme ce necontenit mai frumoasă se desfăcea în suflet „floarea minunată a tăcerii... Și, după luna aceea de penitență, m'am apropiat așa de tare de simțul tăcerii,*

Mănăstirea Sucevița

încât am putut să văd, străfulgerat de uimire și de plăcere, lumina cea pură și divină, a tăcerii lui Isus, — a vorbirii lui adânci și ziditoare prin tăcere... Și am priceput și porunca tăcerii din ordinele monahale... Da, iubite prietene, tăcerea este una din pavezele neînvinse cu care ne putem împotrivi răului... Să tăcem cât mai mult"...

PEISAJ

Ziua de Maiu scade pe nesimțite, în acorduri abia simțite de miresme.

Cerul s'a încenușat puțin, ca o frunte pe care visarea își aruncă prăfuirile-i vrăjite.

Florile își pleacă vârful tijelor, ca într'o rugăciune a crepusculului care invadează, nebiruit, asupra lumii.

Sgomotele prind patină catifelată, ostenite, în resfirarea lor de peste zi, care acum se isprăvește.

Trecătorii sunt mai rari prin dreptul locului aceluia, care par'că se pregătește de-un fapt mai neobișnuit.

O așteptare mirată, își desface dealungul stradei solitare, florile tăcerii — și o chemare, fără de glas își slomnește momirile dulci și ascunse.

Și, deodată, tăcerea și singurătatea sunt sfășiate blând de sunetul sonor și clar al clopotului dela bisericuța, de colo, din margine.

Intorci capul — privești — și par'că atunci s'a desfăcut în mijlocul curții'nvadate de iarbă, bisericuța învoaltă, ca o imensă floare...

De ce, oare, îți pare că-i o ființă tihnită și înțeleaptă, care-ți zice, limpede: „Vino, — vino!"...

Clopotul a prins a bate, repetat, adăogându-și și el îndemnul, la chemarea bisericii.

Ce străveziu e sunetul aramei, în urcușul lui spre înaltul suav al cerului de Mai!

Te cuprind de toate părțile, mângăioase alintări sufletești — și, fără să vrei, răspunzi: „Vin de îndată!"

Pasul se face egal, înțelept și greu: ajungi la portița de fier, urci una-două-trei trepte — și deschizi...

Ridici privirea: plină de-o lumină serafică te întimpină tâmpla nemișcată, — cuprinsul bisericii te îmbracă în strai mângăios de răcoare — iar de pe altar, Crucea îți spune, în dulce poruncă: „Ești al lui Hristos-Domnul!"...

La spate ai lăsat lumea cea lumească, înainte ai Adevărul și Lumina.

Prin ferestrele strâmte se strecoară lumină de apus, căzând pioasă pe vechile lespezi lucii.

Te simți desprins dintr'o clisă stătătoare — și atârni în văzduhul prietenos...

Ușa din față'și ridică vălul de mătasă — și preotul în patrafirul atârnat la gât, cădelnițează încet...

Grigorescu: Ciobănaș

Valurile alburii de tămâie vin și spre tine, ca să-ți sfințească clipa...

Pleci fruntea — aștepți — asculți...

Scurta slujbă e ca un ison al înălțării...

Pe urmă, preotul se înfățișează în ușa altarului, și ținându-și mânile împreunate, vorbește despre Hristos... Incet, dulce, ca într'o povestire, pe care însuși lui, preotului, altcineva i-o șoptește...

„Credeți, oameni, că nu este mântuire, fără El... Zădărnicie — și praf — și umbră trecătoare sunt toate... Palate — și împărății, — slavă și ambiții, — trufașă oaste a Nimicului, — toate, toate au trecut ca norii la vânt — și mai puțin încă... El singur este Adevăr în toate... Credeți, oameni, — și vă închinați Lui“...

Preotul s'a șters vederii... Biserica s'a umplut de înserare mai deasă... Crucea strălucește mai tare pe altar.

Privirea se desprinde de pe catapiteasma luminei, respirarea se desface largă... Mâna atinge cele patru puncte ale trupului, în cruce, — capul se pleacă...

In urmă, Biserica a rămas de strajă în strada năpădită de întunerecul nopții...

Noaptea de Mai se așează molcomă peste lume, — numai crucea din vârful turlei lucește ca un deget de lumină, care, necontenit — și fix, arată oamenilor cerul, — limanul mântuirii...

AL. LASCAROV-MOLDOVANU

DIN VIAȚA LUI IROD ANTIPA

TRUFIE ȘI SMERENIE

In sala cea mare a palatului domnesc din Samaria era sărbătoare strălucită. Căpitanii oștilor, căpeteniile slujbașilor și boierii poporului slăveau în cântece și'n veselie ziua nașterii lui Irod Antipa. Alergau dela masă la masă bunătățile, săltau voioase cupele cu vinuri scăpărătoare și se 'nvârteau ca prisnelele perechile tinere în sborul sprinten al jocului. Dar când amuțeau pe-o clipă lăutele și mai ațipea și sburdarea, un șuier de glas ce îngrozește cutremura ospățul cel bueac:

— Pocăește-te, Cârmuitor trecător al acestei lumi deșarte, căci Domnul de sus poartă lopata judecății în dreapta Sa nepărtinitoare! Pocăește-te Puternice al zilei, căci El a așezat săcurea răsplătirii lângă pomul vieții tale! Pocăește-te, Iroade, căci bate la ușa ta toeagul Aceluia, care poate ridica și din pietrile deșertului ucenici de-ai lui Avram!...

Era cuvântul unui rob dintr'o temniță apropiată. Rob cu haina aspră, ca țundra ciobanului, cu pletele lungi, ca cele de femee altădată, cu barba ca snopul încâlcit de vifor. Dar, în schimb, rob cu jarul credinței, cu gingășia iubirii și cu frăgezimea bunătății. Dinții lui n'au măcinat încă mușchi de carne, decât de roșcove. Limba lui n'a gustat încă din grăunte de grăsime, ci doar din sucul fagurilor. Buzele lui feciorelnice nu s'au mueat încă în mustul viței, ci numai în apă limpede de stânci. Capul lui plămăditor de gânduri cerești nu s'a odihnit încă pe puf de pernă, ci numai pe bolovani, iar trupul sihăstrit pe lespede de cremene. Și ochii lui aprinși de patima celor de sus cercetau numai podoabele ceriului, iar urechile lui vrăjite de șoaptele tainice ale duhului, ascultau numai îndemnurile lui Dumnezeu.

Cuvântul robului cădea ca grindina prin holde și ofilea veselia oaspeților. Se'nfiorau și paznicii cei încinși cu zale. Și, îngălbenea de teama lui și Irod cel cu creștetul încoronat și-i tremura sceptrul în brațul vânjos și călcâiul pe marmura tronului. In cutremurul mâhnirii lui din mână svârlea un semn și lăutarii prindeau să umple iar sala cu veselia melodiei lor. Tinerii s'avântau din nou la joc, iar bătrânii răsuceau firul poveștilor.

— Spus-a și Galileanul că robul ăsta-i „cel mai mare dintre cei născuți din femee“, grăi unul.

— Mai zis-a c'a fost „binecuvântat cu duh sfânt încă din pântecele maicei sale“, vorbi altul.

— S'aude c'ar fi întărit chiar și-aceea că-i „îngerul trimis înaintea feței Domnului“, adause al treilea.

Câțiva meseni se sguliră într'un unghier, ca sâmburii într'o nucă și, își șopteau la ureche:

— Cum mustește adevărul de subt coaja graiului ce pleacă din gura robului!

— Pe scara vicleniei și pe treptile minciunei s'a urcat Irod pe scaunul măririi!

— Cu pârghia uciderii se sprijinește pe mătasa jilțului;

— Cum a isgonit-o de fără milă pe sărmana Maria, fiica lui Areta! Și cum se scaldă făr' de rușine în apele tulburi ale destrăbălării, prins în mrejele ispititoare ale soției fratelui său bun: Filip!

— Uite-o, cum scapără furia în ochii Irodiadei! Cum s'ar răsbuna de strajnic asupra robului din temniță! Par'că pândește ca vipera la poala stâncei.

Pe când curgeau în grijă șoaptele, prin largul sălii strălucitoare se 'nvârteau ca vântul părechile, se mlădiau fermecător fetele. Una, mai ales, cuceri toate privirile. Era cu ochi de cărbune, cu fața de bujor, cu părul de perlă, cu haina de pânză de paeanjen și cu trupul de fulg de nea.

Ruinele templului lui Irod

Făptura ei răsfățată și vraja jocului ei încântător birui și inima lui Irod. De-aceea vorbi el la sfârșitul jocului într'un glas așa de cald și așa de mărinimos:

— Salomee dragă, tu dulce fată a soției mele scumpe, cere orice vrei, pân' la jumătatea împărăției mele și jur că-ți voi da ție!

Fața Salomeei se 'mbujoră și mai mult și'n mintea meșterei dănțuitoare începură a se dăpăna gânduri învrâstate:

— Voi cere moșii cu palate strălucite... Și bulgări grei de aur, cari lucesc ca fața soarelui... Și mărgăritarele lui străbune...

Din toropeala visării ei fericite o deșteptă șuerul glasului de tunet din temniță:

— Pocăește-te, Iroade și lasă cărarea destrăbălării! Căci altcum te vântură lopata Domnului și te despică săcurea Lui!...

La cuvântul mustrării Irodiada păși în tremur lângă Salomeea încremenită și-i șopti ceva ce-i alunecă în adâncul inimei:

— Copila mea, nu cere nici moșii și nici castele și nici aur și nici mărgăritare, ci numai capul robului și vei avea tot ce poate iscodi gândirea minții tale.

Salomea păși atunci îndrăzneață înaintea lui Irod și-i grăi răspicat:

— Vreau capul Botezătorului!

Ca un glonț năpraznic, desprins din seninul bolții pătrunse cuvântul fetei în inima lui Irod. Pe fața lui se alunga rumeneala macului cu gălbineala păpădiei, ca'n sufletul lui gândul mântuirii prorocului, cu cel al sfințeniei și tăriei jurământului. Ochii tuturora-i pândeau tremurarea genelor și mișcarea buzelor, pân' se auzi porunca:

— Fie!

In clipa aceea răsunară din nou muzicile, s'avântară din nou în horă mesenii veseli, pân' s'arată în sală cioclul și 'nfățișă Salomeei, pe-un disc: capul Botezătorului. Atunci se frânseră strunele, înmărmuriră genunchii, amuțiră limbile și fugit-a de groază veselia.

Ochii lui deschiși și din valul de sânge sfredeleau rărunchii... Iar buzele lui încordate par'că vreau și acum să strige:

— „Pocăiți-vă!" ...

Infiorat de-aceşti ochi fulgerători, un căpitan se ridică năpraznic și grăbi spre casă, să-și îngrijească sluga bolnavă. Se făcu nevăzut și un judecător înalt, ca să facă dreptate unei văduve năpăstuite. Peri din sală și-un vameș bogat, ca să înapoieze unor orfani vatra jăfuită... Numai Irod nu se căea pentru isgonirea soției sale credincioase și pentru alunecarea în mocirla lui nelegiuită. Și numai Irodiada nu se înfiora pentru trădarea lui Filip... Numai ei sburdau să s'aprindă iar cântecele și să curgă din nou voea bună... Dar în clipa când se ridică Irod să urnească valul horei, o strajă răsări în ușă și-i strigă în glas de spaimă:

Râul Iordan: Locul unde s'a botezat Isus

— Iroade, străbate'n cetatea Areta!

— Socrul meu? întrebă el ca fulgerat.

— Da, regele Arabilor!

— Numai singur? bâlbăi Irod zăpăcit.

— Cu oaste mare şi pradă şi stinge toată viaţa ce-i stă în cale!

— Vai de mine! Pe unde-i?

— S'aude cum sfarmă porţile cele de-afară! Cum îşi îndeamnă voinicii să-şi spele suliţele oţelite în sângele lui Irod! Şi cum cere capul Irodiadei!

Ţipete de groază acoperiră cuvintele străjii din prag. Păli ca frunza toamnei faţa Irodiadei sulemenite şi tremur de moarte se sălăşlui în trupul Salomeei celei mlădii.

— Mută să se facă toată limba! Şi dacă vă iubiţi viaţa să porniţi, ca sobolii, după mine! porunci răstit Irod.

— Unde vreai să ne duci, Doamne?

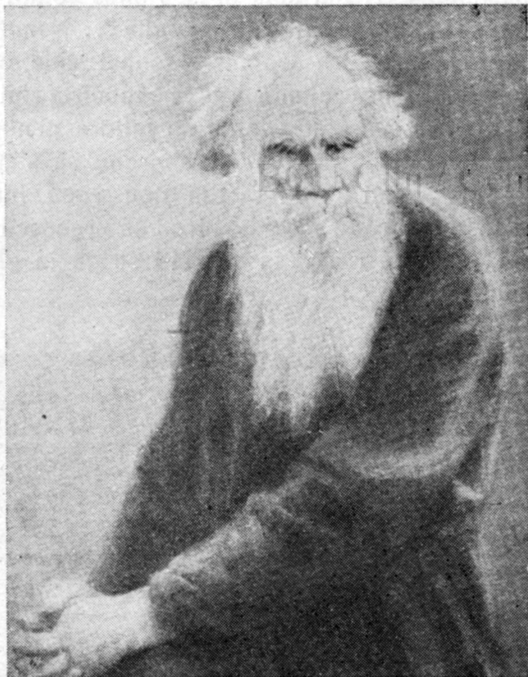
— La mântuirea zilelor, prin tunelul cel de taină. Intunerecul lui ne va scoate la lumină. Şi, un drum cotit, ne va povăţui spre Poarta Ierusalimului.

Se şi strecoară Irod prin toate primejdiile. Pilat îl aşteaptă şi l primi cu steaguri şi cu goarne. Incinse horă largă'n cinstea lui şi potop de veselie... Dar îl aştepta, peste puţină vreme, şi mângâerile cătuşei de prin temniţele Romei... Şi plăcerile surghiunului de prin pustietatea Lugdunului... Şi gângăniile îndepărtatului pustiu, să-i macine trupul desfrânat, de viu...

A. NANU

DIN LEON TOLSTOI

PENTRU CE?

Leon Tolstoi

I

In primăvara anului 1830 veni la domnul Iaczevski, pe moşia sa strămoşească Rozauka, singurul fiu al prietinului său mort, tinărul Iosif Migurski. Iaczevski era un bătrân de 65 de ani, cu fruntea lată, lat în piept, cu o mustaţă lungă, albă, într'o faţă roşie cărămizie — un patriot de pe vremea celei de a doua împărţeli a Poloniei. Ca tinăr a servit cu tatăl lui Migurski împreună sub steagul lui Kosciusko şi urî din toată inima sa patriotică pe femeia decăzută, apocaliptică (după cum o numea dânsul), pe Catarina a II-a şi pe trădătorul, pe scârbosul ei amant, pe Poniatovski — şi credea într'o restituţie a republicei poloneze întocmai aşa precum credea în decursul nopţii că în zori de ziuă are să răsară soarele iarăşi. In anul 1812 conduse un regiment în armata lui Napoleon, pe care îl adora. Căderea lui Napoleon l-a amărît, nădejdea însă într'o restituire, chiar şi puţin mutilată, dar totuş restituire, a imperiului polon, n'a lăsat-o niciodată să-i apună.

Deschiderea parlamentului, în Varşovia, din partea lui Alexandru I, i-au reînoit speranţele, dar „alianţa sfântă", reacţiunea în întreagă Europa, păşirea extravagantă a lui Constantin — toate acestea împingeau realizarea dorinţei sale fierbinţi tot mai departe. Incepând cu anul 1825 s'a stabilit Iaczevski la moşia sa Rozauka, unde petrecea într'una, întrebuinţându-şi timpul cu administrarea moşiei, cu vânatul şi cu cetitul gazetelor şi al scrisorilor, cu ajutorul cărora apoi tot putea să urmărească plin de interes întâmplările politice din patria sa. Se căsătorise a doua-oară cu o fată fără de avere, nobilă, drăguţă — dar era nefericit în căsnicie. Nu iubea şi nu stima pe aceasta a doua nevastă a sa, îi era o sarcină; o trata brutal, ca şi când ar fi vrut să-şi răzbune asupra ei greşala săvârşită în a doua căsătorie. Dela această nevastă n'avea copii. Dela cea dintâi avea două fete: pe cea mai în vârstă, Vanda, o frumuseţă maiestoasă, care se pricepea prea bine să-şi preţuiască frumuseţea şi căreia îi era urât la ţară, şi cea mai tânără, Albina, îndrăgita tatălui ei, o fată vioaie, sveltă, cu părul bălai, fluturător şi cu ochi mari, strălucitori, cenuşii, cari steteau — întocmai ca la tatăl ei — departe deolaltă.

Albina era de 15 ani, când veni Iosif Migurski la dânşii. Migurski fusese şi mai nainte, ca student, la familia Iaczevski, în Vilna, unde

petrecea familia în decursul iernii, și făcu curte Vandei — acum însă venise pentru întâiaș dată ca bărbat întreg, desvoltat, liber, la dânșii, la țară. Sosirea tinărului Migurski fu binevenită tuturor celor ai casei. De aceea bătrânului „Iuzio“ îi plăcea de Migurski, fiindcă i aducea aminte de prietinul său, de tatăl lui, de o vreme când erau amândoi tineri, și pe lângă aceea și din cauză că știa povesti tinărul cu entuziasm și plin de nădejdi înviorătoare despre mișcările ascunse revoluționare, nu numai din Polonia, ci și de acele din străinătatea din care sosise tocmai.

Doamnei Iaczevski îi era binevenit Migurski, din cauză că bătrânul Iaczevski se reținea în fața oaspeților și nu o cicălea mereu, cum obicinuia de altfel. Vandei îi era pe plac, fiindcă era încredințată că Migurski a venit de dragul ei și anume numai cu gândul de a-i face o propunere de căsătorie. Işi propusese să-și dea învoirea, plănuia numai, dupăcum își spunea însaș: lui tenir la dragée haute. Albina se bucura, fiindcă se bucurau toți. Nu numai Vanda singură era încredințată că Migurski venise să o ceară de nevastă; astfel credeau toți ai casei, cu toate că nici unul nu rosti nici un cuvințel în privința aceasta.

Și așa și era, într'adevăr. Migurski venise cu planul acesta, dar dupăce stete o săptămână în casa lor, plecă, fără să-și fi dat pe față gândul. Toți au fost uimiți de această plecare neașteptată și nimeni, afară de Albina, nu putu pricepe pricina acestei plecări. Singură Albina știa, că dânsa e cauza acestei plecări ciudate.

In decursul întregei sale șederi în Rozauka băgă de seamă că Migurski e foarte neliniștit și vesel numai atunci, când era dânsa de față. Umbla cu ea ca un copil, o năcăjea, dar în puterea instinctului femeiesc simțea ea că în purtarea lui față de dânsa nu ieșea la iveală ținuta unui om mare față de un copil, ci a unui bărbat față de o femeie. O vedea ea aceasta din privirea-i drăgăstoasă și gingașe, cu care o cuprindea, când întra dânsa în odaie și cu care o petrecea mai apoi când o părăsea.

Nu-și da Albina o socoteală lămurită, despre ce va să zică aceasta, dar purtarea lui față de dânsa-i făcea bucurie și, fără să vrea, își da silința să săvârșească tot ce îi era lui pe plac. Lui, în schimb, îi plăcea tot ce făcea ea. Ii plăcea cum alerga, cum se lua Albina la întrecere cu ogarul, care-i sărea pe umeri și-i lingea fața-i dogoritoare, strălucitoare; îi plăcea cum se pricepea ea să isbucnească la cel mai neînsemnat prilej într'un râs zgomotos, molipsitor; îi plăcea cum împrumuta ea în timp ce râdea cu ochii, sglobiu, mai departe, înfățișarea preotului, care-și ține predica plicticoasă; îi plăcea când imita cât se poate de fidel și de comic, când pe bătrâna doică, când pe vecinul îmbătat, când chiar pe Migurski, sărind într'o clipă dela o înfățișare la cealaltă. Mai mult decât toate îi plăcea lui Migurski minunata ei poftă de viață. Iți făcea impresia, că ar fi recunoscut Albina tocmai acum întreg farmecul poftei de viață și ca și când s'ar grăbi, să se folosească de el. Îi plăcea lui această poftă de viață deosebită, care era atât de sporită la dânsa, fiindcă știa că dânsul e entuziasmat din cauza aceasta. Din motivele înșirate singură Albina era aceea care știa de ce a plecat, fără vre-o explicație, Migurski, care venise să ceară în căsătorie pe Vanda. Cu toate că n'ar fi destăinuit-o nimănui, și cu toate că nici sie-și nu și-o mărturisi cu toată limpezimea știa ea în adâncul sufletului ei că Migurski voise să îndrăgească pe soră-sa, dar că, în schimb, prinse dragoste de dânsa, de Albina. Albina se miră foarte mult de aceasta, fiindcă în comparație cu deșteapta, culta și frumoasa Vanda se ținea de foarte neînsemnată, dar n'avu ce face altceva decât să ia la cunoștință și să se bucure, deoarece ea însaș iubea pe Migurski din întreg sufletul ei, îl iubea dupăcum se iubește numai pentru întâia dată și pentru singura dată în viața omenească.

II

Când toamna era pe sfârșite gazetele aduseră vestea despre revoluția din Paris. Indată după aceea urmară veștile despre neliniștea, ce se născuse în Varșovia. Iaczevski aşteptă plin de spaimă zi de zi știrea despre omorîrea lui Constantin și despre isbucnirea revoluțiunii. In sfârșit sosi în luna Noemvrie în Rozauka vestea, că Belvedere a fost asediată și că Constantin Paulovici ar fi fugit, mai apoi că dieta ar fi declarat dinastia Romanovilor detronată de pe tronul polon, că Chlopicki e proclamat dictator și că poporul polon este iarăși liber. Răscoala încă nu se întinsese până la Rozauka, dar locuitorii urmăreau cu atențiune mersul ei, o așteptau și se pregăteau pentru ea. Bătrânul Iaczevski coresponda cu un prieten vechiu, unul din conducătorii răscoalei, primea trimiși ovrei, misterioși, nu în afaceri economice, ci revoluționare și se pregătea și el, ca — dacă se apropie vremea — să se alăture și dânsul răsculaților. Doamna Iaczevska se îngrijea mai mult decât oricând de bunăstarea materială a bărbatului ei și-l întărita prin aceasta cu atât mai mult. Vanda își trimisese briliantele unei prietene în Varșovia cu rugămintea, ca suma de bani căpătată din vânzarea lor, să o predea comitetului revoluționar. Albina își bătea capul numai cu aceea: ce face Migurski. Prin tatăl ei aflase că Migurski s'a alăturat grupului militar al lui Dvernik

şi îşi dete silinţa să afle tot ce era în legătură cu grupul acesta. Migurski a scris de douăori: odată încunoştiinţându-i că a intrat în armată, a douaoară, prin mijlocul lui Februarie, scrise o epistolă plină de entuziasm, că Polonii ar fi învins în Stogek, unde ar fi făcut prisonieri şi ar fi pus mâna pe şase tunuri. Işi sfârşea scrisoarea cu cuvintele: „Polonii au învins, Ruşii sunt bătuţi; Vivat!“ Albina era 'ntr'al şaptelea cer. Se uită pe hartă, socoti unde şi când vor trebui să fie învinşi cu desăvârşire Muscalii, îngălbenea şi tremura de câteori tatăl ei desfăcea, încet, tacticos, pachetele pe cari li le aducea posta.

Odată a surprins-o mama vitregă, care-i intră în odaie, cum sta înaintea oglinzii în pantaloni şi cu şapcă naţională polonă. Albina voia să fugă de acasă, îmbrăcată în haine bărbăteşti, ca să se alăture armatei polone. Mama vitregă încunoştiinţă despre aceasta pe tatăl ei, care dete poruncă să-i vină înainte şi o dojeni aspru, ascunzându-şi simpatia şi admiraţia chiar faţă de gândul acesta al fetei sale. Îi ceru totodată să-şi alunge din cap gândul nebun de a lua parte la răsboiu. „Femeia are altă chemare; trebue să iubească şi să mângăie pe ceice se sacrifică pentru patrie“, îi zise el. Acum are lipsă de ea, ca să-i aducă bucurie în suflet şi să-l mângăie, şi va veni o vreme, mai târziu, când va fi tot atât de trebuincioasă bărbatului ei. Ştia bătrânul cu ce poate să aibă înrâurinţă asupra ei. Îi atrase luarea aminte că e singur şi nefericit. Ea se alipi de dânsul cu obrazul ei, în timp ce-şi ascunse lacrimile, cari — cu toate astea — stropiră mâneca halatului lui de dormit, şi-i promise, că nu va întreprinde nimic fără de învoirea lui.

III

Numai aceia cari ştiu din experienţă proprie ce au întâmpinat Polonii după împărţirea Poloniei, dupăce o parte din ţară a fost pusă sub puterea urgisiţilor Germani şi altă parte sub puterea şi mai urgisiţilor moscoviţi, numai ei pot pricepe entuziasmul de care au fost cuprinşi Polonii în anii 1830 şi 1831, când după încercările de eliberare de mai 'nainte păreau realizabile noile speranţe ale eliberării. Nădejdile acestea însă nu dăinuiră mult. Puterile erau prea de tot inegale şi revoluţia fu din nou înnăbuşită. Iarăşi au fost mânaţi în Polonia zeci de mii de Ruşi, ascultători fără să se gândească cât de puţin pentruce ascultă, iarăşi au subjugat, fără de a şti de ce o fac, sub conducererea supremă a lui Diebici, Paskievici şi a conducătorului suprem, Nicolae I, adăpând pământul cu sângele lor şi al fraţilor lor, al Polonilor, iarăşi i-au predat pe aceştia puterii oamenilor slabi şi fără de însemnătate, cari nu-şi băteau capul nici cu libertatea, nici cu subjugarea Polonilor, ci voiau numai un singur lucru: să-şi potolească pofta lor de câştig şi vanitatea lor copilărească. Au cucerit Varşovia şi singuraticele diviziuni de armată polonă nimicite. Sute, mii de oameni au fost împuşcaţi, bătuţi până ce au murit, alungaţi în exil. Intre cei exilaţi se afla şi tinărul Migurski. Moşia i s'a confiscat, pe dânsul l-au înrolat cu sila, ca simplu soldat în batalionul de linie din Uralsk.

Familia Iaczevski a petrecut iarna anului 1832, în Vilna, de dragul sănătăţii bătrânului, care suferea din anul 1831 începând, de o boală de inimă. Aici le sosi o scrisoare de a lui Migurski din fotăreaţa în care se afla. Scria că, oricât de grea i-ar fi suferinţa prezentă şi viitoare, totuş se bucură că sufere de dragul patriei; că nu desperează gândindu-se la misiunea aceasta sfântă, pentru care şi-a sacrificat până acum o parte a vieţii sale şi pentru care e gata să-şi sacrifice şi restul vieţii, şi mai scria că — dacă i s'ar da prilejul pentru o nouă faptă, ar săvârşi-o tot în slujba cauzei sfinte. Cetind scrisoarea cu glas tare bătrânul isbucni în plâns cu hohot, când ajunse la cuvintele acestea din urmă şi multă vreme n'a putut să-şi urmeze lectura. In partea cealaltă a scrisorii, pe care o ceti Vanda, scria Migurski, că — ori cari ar fi fost planurile şi visurile sale, pe cari le nutrise în vremea când petrecea la dânşii, o petrecere, ce-i va fi în viaţa întreagă o culme strălucită, — nu se poate hotărî, nici nu vrea să le comunice de astădată.

Vanda şi Albina îşi tălmăciră fiecare în felul ei înţelesul cuvintelor acestora, nu împărtăşiră însă nimănui cum le-au înţeles. La sfârşitul scrisorii Migurski trimitea tuturora salutările sale şi se îndreptă, între altele, în acelaş ton şăgalnic, în care vorbise în timpul şederii sale la moşie cu Albina, întrebându-o dacă mai aleargă încă tot aşa de sprintenă luându-se la întrecere cu cânii şi dacă mai imitează aşa de potrivit pe ori şi cine. Bătrânului îi poftea sănătate, mamei lor mult spor la gospodărie, Vandei un soţ vrednic, iar Albinei să-şi ţină şi pe mai departe pofta de viaţă de până acum.

IV

Cu sănătatea bătrânului Iaczevski mergea tot mai spre rău şi în anul 1833 se mută familia întreagă în străinătate. Vanda se întâlni în Baden (Germania) cu un emigrant bogat polon şi se căsători cu dânsul. Boala bătrânului Iaczevski se înrăutăţi foarte repede şi la începutul anului 1833 muri în străini, în braţele Albinei. Nevestei sale nu-i dete voie să-l îngrijească şi nu-i putu ierta până în clipa din urmă greşala ce-o făcuse luându-o de nevastă. Doamna Iaczevski se întoarse cu Albina la moşia lor dela sate. Interesul de căpetenie

în viaţa Albinei rămase Migurski. In ochii ei era el cel mai mare erou şi martir, căruia se hotărâse să-i servească şi să-şi dedice viaţa. Incă înainte de a fi plecat în străinătate intrase în corespondenţă cu dânsul, la început în numele tatălui ei, mai apoi din îndemn propriu. După moartea tatălui ei, după ce s'au întors la moşie, corespondă mai departe cu dânsul şi, când împlini vârsta de optsprezece ani, împărtăşi mamei sale, că a hotărât să călătorească în Uralsk la Migurski, cu gândul să-l ia de bărbat. Mama vitregă învinui pe Migurski că voia să-şi uşureze starea grea proprie, prinzând în mrejele sale o fată bogată şi silindu-o acum să împartă norocul cu dânsul. Albina fu cuprinsă de mânie la auzul acestor cuvinte şi zise mamei vitrege că numai dânsa este în stare să creadă aşa ceva josnic de un om, care şi-a jertfit totul pentru poporul său, că Migurski, dimpotrivă, a respins ajutorul pe care i l-a oferit şi că dânsa s'ar fi hotărât fără de nici o şovăială să plece la dânsul şi să se mărite după el, numai să se învoiască să o împărtăşească de o astfel de fericire. Albina era majoră, avea bani, trei sute de mii de galbeni de aur, pe cari unchiul ei mort îi lăsase drept moştenire nepoatelor sale celor două. Astfel nu-i sta nimica în cale.

In luna Noemvrie a anului 1833 Albina îşi luă rămas bun dela cei dela moşie, cari o petrecură în gând, cu toţii, cu lacrămile'n ochi, în ţara îndepărtată, necunoscută, barbară, moscovită. Mai apoi întovărăşită de credincioasa-i doică Ludovica, care venea cu dânsa, se urcă în sania acoperită, bătrânească, pregătită pentru lunga-i călătorie, şi o luă la drum.

V

Migurski nu locuia în cazarmă, ci avea o locuinţă privată. Ţarul Nicolae Paulovici voia ca nu numai viaţa brutală soldăţească cu întreagă greutate a ei, să apese umerii Polonilor degradaţi, ci ca să sufere şi toate umilirile, de care erau părtaşi soldaţii de rând din timpurile acelea. Dar majoritatea oamenilor acelora simpli, cari aveau să-i ducă la îndeplinire poruncile, înţelese prea bine starea cea grea a acestor degradaţi şi pe lângă toată primejdia, la care se făceau părtaşi, dacă nu duceau la îndeplinire voinţa lui, totuş n'o îndeplineau de câte ori numai puteau. Căpitanul batalionului la care a fost împărţit Migurski, un om, care abea dacă ştia să scrie şi citească şi care ajunse la treapta aceasta militară servind dela rangul de soldat de rând, pricepu starea tânărului, care mai înainte fusese bogat, om cult, care pierduse totul, îl compătimi şi îi dete cinstea cuvenită, uitându-se printre degete de câte ori i se da prilejul. Migurski ştia să preţuiască bunătatea de inimă a maiorului cu favorite sure, în faţa-i soldăţească bucălaie şi — ca să-i răsplătească întrucâtva — da lecţii fiilor lui, cari se pregăteau pentru şcoala militară, din matematică şi din limba franceză.

Viaţa lui Migurski în Uralsk, de mai bine de şapte luni deja, nu numai că era monotonă, tristă şi plicticoasă, dar şi greu de trăit. Cunoscuţi avea, afară de comandantul de batalion, de care îşi da osteneala să fie totdeauna cât se poate de departe, numai pe un polon exilat, om cu puţină cultură, viclean, nesuferit, care se ocupa aici cu negoţul de peşte. Dar ceeace-i cădea lui Migurski mai greu decât orice era mizeria, cu care nu se putea împăca de fel. Nu-i mai rămăsese mijloace materiale după confişcarea averii sale. Răsbătu până acum vânzându-şi lucrurile de aur cari îi mai rămăseseră.

Singura-i mare bucurie a vieţii sale în exil era corespondenţa cu Albina, al cărei chip plin de poezie, drăgălaş, îi rămăsese în inimă dela vizita sa în Rozanka, chip, ce se făcea tot mai minunat acum, în exilul său. Intr'una din scrisorile ei dintâi îl întreba ea, ce vreau să însemneze vorbele din scrisoarea de odinioară: „ori cari ar fi fost planurile şi visurile sale". Migurski îi răspunse că acum este în stare să-i dea răspunsul cuvenit: visurile sale au fost să o poată numi soţia sa. La acestea-i răspunse Albina că îl are drag. El îi scrise că mai bine ar fi făcut să nu-i fi scris aceasta, fiindcă pentru dânsul ar fi grozav de dureros să se gândească la ceeace a putut să fie şi la ceeace acum este peste putinţă. Ea îi răspunse că nicidecum nu e peste putinţă aşa ceva, ba se va întâmpla cum a dorit-o el. El îi răspunse că nu poate să primească jertfa, fiindcă aceasta i-ar fi cu neputinţă în starea sa de acum. Nu mult după scrisoarea aceasta el primi un mandat postal cu 2000 de florini. După stampilă şi după scrisoare recunoscu dânsul că Albina i-a trimis banii şi-şi aduse aminte, că i-a descris într'una din scrisorile sale dintâi, într'un ton glumeţ, plăcerea ce o simţeşte la datul lecţiilor, pentruca să-şi agonisească ce are mai de lipsă: bani pentru ceai, tutun şi chiar cărţi. Puse banii într'alt plic şi-i trimise înapoi, cu o scrisoare, în care o ruga să nu pângărească legătura lor sfântă cu parale. Îi scrise că nu duce lipsă de nimic şi că este pe deplin fericit să aibă un prietin ca pe dânsa. Cu scrisoarea aceasta încetă corespondenţa lor.

In Noemvrie Migurski sta odată la maiorul batalionului şi da tocmai lecţii elevilor săi, când se auzi clinchetul zurgălăilor cailor de poştă; tălpile de sanie scârţâiră pe zăpada îngheţată şi stătură locului înaintea intrării. Copiii săriră în sus, ca să stiricească cine a venit. Migurski ră-

mase în odaie, se uită spre uşă şi aşteptă să se întoarcă copiii, dar pe uşă intră în odaie nevasta maiorului în persoană. — „Au venit nişte doamne şi întreabă de dta“, — zise ea. „De sigur din patria dtale, fiindcă arată a fi poloneze“.

De l-ar fi întrebat cineva pe Migurski dacă îşi poate închipui ca să vină Albina, i-ar fi răspuns că nu-ţi poţi închipui aşa ceva; în adâncul sufletului său însă o aştepta. Sângele-i năvăli spre inimă şi alergă fără de răsuflare în anti-cameră. Acolo o femeie grasă, cu urme de vărsat în obraz, îşi desfăcea cârpa de cap. O altă femeie intră tocmai prin uşa locuinţii maiorului. Când auzi paşi în dosul ei, se întoarse cu faţa într'acolo. Sub glugă străluceau ochii Albinei, veseli, departe de olaltă, strălucitori, cu genele cuprinse de promoroacă. El stete locului, uimit şi nu ştia cum s'o primească, cum să înceapă vorba. „Iuzek!“, strigă ea, numindu-l aşa dupăcum îl numise tatăl ei şi cum îl numise şi ea în gândurile ei; îl cuprinse în braţe, apăsă faţa-i înroşită, rece, de a lui şi râse şi plânse în aceeaş vreme.

Când află doamna maiorului cine este Albina, şi de ce venise, buna femeie o luă la sine şi o adăposti la dânsa până în ziua nunţii.

(Va urma) HORIA PETRA-PETRESCU

CONFESIUNEA UNUI MIREAN LUMINAT

Cred într'unul Dumnezeu...

Experienţa şi logica ne arată că toate lucrurile trebue să aibă o cauză. Spre a se face o casă, cărămizile, varul, nisipul, nu se aşează singure unele peste altele şi casa nu se face singură, ci trebue să aibă un ziditor. Ziditorul a toate este Dumnezeu.

Acest argument a fost şi este cel mai vechiu şi cel mai popular. El a fost invocat şi de filosoful grec Socrates († 399 a. Hr.) şi de Cicero în cartea sa „De natura rerum“, unde zice: „Când privim cerul şi stelele, ce poate fi mai clar şi mai evident, decât că există o fiinţă desăvârşită de care sunt create şi cârmuite toate?“

Apoi, istoria ne atestă că toate popoarele au crezut în Dumnezeu. Istoricul Plutarch zice: „Nu s'au văzut popoare fără Dumnezeu, fără rugăciuni, fără jurământ, fără religie“, iar marele filosof Aristotel († 322 a. Hr.) a spus: „Ceeace toţi oamenii ţin în chip instinctiv de adevărat, este un adevăr natural“. Popoarele cele mai civilizate sunt şi azi religioase.

* * *

Dacă privim noaptea când cerul e senin şi acoperit de stele, mintea se minunează de ordinea, de frumuseţea şi de taina ce vine de dincolo. Astronomia ne spune, că soarele este de un milion şi jumătate de ori mai mare ca pământul; iar printre stelele cari ni se par nişte grăunţe de diamant multe din ele sunt mai mari decât soarele! Cu toate telescoapele inventate de ştiinţă, dincolo de lumea stelelor este o lume infinită, lumea necunoscutului, despre care ştiinţa şi filosofia mărturisesc că nu ştiu nimic.

În lumea mică aceeaş ordine şi armonie. Atomii descoperiţi de Democrit acum 2000 de ani sunt admişi şi de ştiinţa modernă. Intr'o gămălie de ac sunt 7000 de miliarde de atomi cari se învârtesc unii asupra altora cu o viteză fantastică!

De jos în sus, dela atom la univers, dela infinitul mic la infinitul mare, există o unitate de concepţie, de direcţie, de ordine şi armonie.

* * *

Ştiinţa este cercetarea a tot ce cade sub simţuri, iar religia este cunoaşterea a ceeace este mai presus de simţuri. Dincolo de lumea fizică este o altă lume, pe care ştiinţele exacte nu o pot fixa în legile lor matematice. Aceasta e lumea credinţei pe care cu ochii sufletului o vedem şi cu simţurile o simţim; căci omul nu este numai inteligenţă ci este o fiinţă care şi simte şi voeşte: iubeşte, venerează, etc., şi în această parte a naturii lui, religia îşi are cele mai adânci rădăcini. De aceea mulţi preoţi şi episcopi au fost în acelaş timp şi oameni de ştiinţă: Canonicul din Thorn, Copernicus († 1543) a demonstrat că pământul se învârteşte în jurul soarelui, nu invers cum credeau cei vechi. Piccard a măsurat cel dintâi me-

Pantocratorul. Biserica din Tălmăcel

ridianul pământului. Mariotte a formulat legea fizică ce-i poartă numele.

* * *

Cei mai însemnați oameni de știință și filosofi au fost oameni religioși. Așa au fost la cei vechi: Plato, Socrate, Aristotel, Euclid, Praxitel, Cicero, etc. In secolii de știință pozitivă, XVI—XIX, din 270 savanți, 200 au fost religioși. Astfel au fost: Fizicianii Volta, Ampere, Faraday, Mayer. Naturaliștii: Cuvier, Lamarck, Pasteur. Filosofii: Leibnitz, Kant, Locke, Bacon, Spinoza, Spencer. Compozitorii muzicali: Palestrina, Wagner. Matematicianii: Copernic, Keppler, Galileu, Newton, Laplace, etc.

Dintre aceștia spicuim: Descartes, filosof și matematician frances († 1650), care a compus Geometria analitică și Meditations, a formulat aci cele trei argumente celebre ale existenții lui Dumnezeu: 1. Eu sunt creat de părinții mei. Dar aceștia sunt creați și ei de părinții lor, etc. Din creație în creație, trebue să ajungem la o ființă care nu mai este creată de nimeni, la Dumnezeu. 2. Eu găsesc în mine pecetea unei ființe perfecte așezate de Dumnezeu, precum fabricantul își pune pe lucrul fabricat de el, pecetea sa.

Bacon, om de știință și filosof englez († 1626), întemeetorul metodei experimentale în științe, a scris faimoasa frază: „Știință puțină îndepărtează de Dumnezeu, stiință multă apropie".

Locke, filosof englez († 1704) este acel care îndeosebi a căutat și a găsit o împăcare a științei celei nouă cu doctrina bisericii: „Lumea sensibilă nu îmbrățișează întreaga realitate; dincolo de marginile cunoscutului începe lumea necunoscutului, care este domeniul credinței".

Marele filosof german, Kant, († 1804) spune, că proba cea mai convingătoare a existenței lui Dumnezeu este existența legii morale în sufletul omului. Dumnezeu trebue să existe pentruca lumea să fie morală; trebue un judecător suprem care să facă dreptate desăvârșită.

J. J. Rousseau († 1778) a zis: „Nu poate fi cineva virtuos, fără religie".

Goethe: „Epocile în cari domnește religia sunt cele mai strălucite".

Deasemenea Bismark, întemeetorul imperiului german, a zis: „Orice stat, dacă vrea să reziste, trebue să-și așeze temelia pe educația religioasă."

In fine, Spencer, filosof englez din timpurile recente, († 1903), după ce a scris „Filosofia tuturor științelor", în 10 volume, mărturisește că: „Intre știință și religie nu poate fi ciocnire; o fereastră mai departe în știință, e un pas mai mult spre întuneric. Credința va exista, cât va fi o minte omenească!"

Biserica Sf. Sofia: Isus Hristos (mozaic)

Și noi, Românii am avut și avem mulți filosofi și oameni de știință, cari au fost și sunt profund religioși. Trei pilde: Acum 100 de ani a trăit Eufrosin Poteca, care a fost primul profesor de filosofie în București, la școala lui Gh. Lazăr. El a spus: „Filosofia prin cuvânt întărește ceeace religia prin credință propovăduește".

Dr. Paulescu, fost profesor la facultatea de medicină din Iași, ajunge la convingerea că: „Există în om un suflet, care coordonează funcțiunile diferitelor organe".

Iar dl Rădulescu Motru, profesor de psihologie la Universitatea din București scrie în cartea „Elemente de metafizică" următoarele: „Dumnezeu de dincolo de univers, prin influența sa, dă fenomenelor naturii un curs și un scop. Dar s'a obiectat că pe Dumnezeu nu-l vedem cum vedem soarele. Aceasta nu e o obiecție serioasă, căci nici soarele nu era văzut prin prizma științei înainte de Copernicus, care, contrar celor vechi, ca Aristotel, Plotemeu și alții, a stabilit că pământul se învârtește în jurul soarelui, nu invers. Dece n'ar fi astfel și cu Dumnezeu? **El există, dar noi nu-l vedem".**

Inima și mintea deopotrivă mă'ndeamnă să mărturisesc cu putere: Cred într'unul Dumnezeu!

Dr. NICOLAE ILIESCU

SCRISOARE

„Se scutură salcâmii de ploaie și de vânt"

E-aceasta'ntâia mea scrisoare,
E'ntâia dată când îți scriu,
Acuma când lumina moare
Și vântul suflă a pustiu.
E tristă par'că firea'ntreagă
Și totu'n doliu e 'mbrăcat,
Prin colțuri umbre se încheagă,
Sporind țesutu'ntunecat.

Din timp în timp trosnesc copacii
Și brațe negre, lungi întind,
Cerșind, cum fac ades săracii
Ce stau pe drumuri jeluind...

Și glasuri par'că se'mpreună
Să'nceapă-un cântec de mormânt,
Incet, prelung și lin răsună,
Mânat de-un stăvilit avânt.

Așa răscoală este-afară
Când eu la masă stau și scriu
Și nu știu dacă'n astă seară
Nu-i lumea toată un sicriu...
Și iar mă'ntreb, cu îndoială,
De-s eu cumva mai liniștită
Sau este numai o spoială,
O mască, gestul potolit.

Ades ce sbucium nu s'ascunde,
Ce luptă iute de simțiri
Și, învelișul de-ai pătrunde,
Ce joc, ce mii de scânteiri,
Sub neschimbata 'nfățișare
Ce pare de nedeslegat!...
E-atunci crezuta nepăsare,
Cenușa care s'a păstrat.

Căci iat'acum, deși nu tremuri
Și nici nu pari înfrigurat,
Ci tot avântul tău din vremuri
S'arată astăzi sfărâmat. —
Eu totuși simt destul de bine
Ce clocot greu de domolit
Și ce furtună, biet de tine,
Făptura ți-au înlănțuit!

Și dacă'n seara-aceasta tristă,
Când vântul toamnei s'a pornit,
Ți-apar cu firea pesimistă,
Neînțeleasă și 'ncâlcită,
E că adâncă'nrâurire
A revărsat asupra mea
Natura'n muta-i răsvrătire
Și că-i acum stăpână ea!...

DAFNA-BLAGAIANA

DINTR'UN CARNET CATEHETIC

RAIUL, INGERII ȘI COPIII

Iată trei cuvinte, des folosite în grăirea creștinilor, asociate ca să stea în fruntea unui articol de revistă. Trebue să mărturisim că le șade bine stând în această înșirare. Doar și-așa sunt înrudite de aproape chiar prin conținutul pe care îl exprimă fiecare în parte. Linia lor de rudenie este formată din nevinovăție, din curățenie.

Raiul *ne evocă o realitate în care sălășluește neprihănirea.* Ingerii *sunt cetățenii acestei împărăției fără de sminteală.* Copiii *— tot în virtutea curățeniei și nevinovăției de care sunt stăpâniți — sunt indicați, chiar prin cuvintele lui Hristos Mântuitorul, ca moșteni firești „ai împărăției lui Dumnezeu".*

Ideile de mai sus nasc una din alta, se completează la fiecare pas și ar putea da prilej pentru alcătuirea unui studiu documentat și larg. Dar, în acest chip, s'a scris și s'a vorbit destul.

Studiile dogmatice consacră capitole deosebite pentru a înfățișa cât mai larg ceeace înseamnă cuvintele: „rai și îngeri“, iar tratatele de pedagogie, potrivit menirii lor, vorbesc aproape numai despre copii. Deaceea nu găsim că ar fi nimerit, cel puțin de data aceasta, să ne plasăm pe un teren mult cercetat, adică să vorbim despre ceva ce s'a vorbit încă de demult și din partea multora.

Dar, dacă așa stau lucrurile, veți întreba: ce urmărește atunci acest articol? Despre ce s'ar putea vorbi în acest articol, care are titlul: raiul, îngerii și copiii? Apoi iată cum vine vorba: e adevărat că despre rai și îngeri s'a scris mult, dar aproape exclusiv spre folosul, pentru documentarea și pe înțelesul celor vârstnici. Copiii, cari s'ar putea hrăni și adăpa duhovnicește din niște scrieri grăitoare pe înțelesul lor despre rai și îngeri, nu trag prea mult folos. Binevoitoarele cunoștințe împărtășite de părinți prin povestiri adesea prea fantastice, instrucția din școala primară, clădită pe istorioare moral-religioase și chiar pe text biblic, toate acestea nu-i ajută pe copii să-și formeze o concepție creștină clară despre ceeace înseamnă rai și nu-i familiarizează cu ceeace ar putea ei învăța din neprihănirea îngerilor. In rezumat: până acum nu avem acele opere, cari să vorbească copiilor, în scop educativ, clar și potrivit, despre rai și îngeri. Acest lucru vrea să-l semnaleze articolul de față. Adică vrea să remarce o lipsă, care se face tot mai evidentă. Educatorii de azi pot sta mărturie pentru întărirea afirmației acesteia. Iar noi toți, noi ceice am săltat demult peste granița frumoasei copilării, suntem în măsură să confirmăm o lipsă în materialul de instrucție și educație religioasă-morală, lipsă care se prelungește mereu în paguba copiilor noștri.

Dar, poate, stărue ceva umbros în cele înșiruite până aici. Și asta pentrucă n'am indicat modul în care s'ar putea complecta o lipsă. Ceeace este foarte adevărat. De aceea în celece urmează nu vom întârzia să tragem câteva linii de direcție. Astfel, mulți dintre distinșii noștri scriitori de azi, și anume dintre acei cari sălășluiesc cu activitatea lor în făgașul tras de Biserică, ar putea culege într'un mănunchi tot ce învață instituția sfântă despre rai și apoi ar expune, pe larg, într'o carte pentru copii și într'o formă literară potrivită, toată această învățătură. Pusă în mâna mai micilor noștri, cartea aceasta ar fi citită cu folos duhovnicesc neprețuit. Să ne gândim cu câtă plăcere citim noi „Divina comedie“, „Infernul“ și „Paradisul“, ca să putem aprecia, în linii extrem de reduse, satisfacția cu care s'ar alimenta copiii dintr'o operă, de felul acestora, dar scrisă anume pentru ei!... Desigur, o asemenea carte trebuie să se mențină cu strictețe în granițele credinței creștine ortodoxe, să nu alunece, prin conținutul ei, pe panta ereziilor și nici chiar să evadeze în sferele fanteziei nelimitate. Acest lucru nu este atât de ușor pe cât s'ar părea la prima ochire. Iar scriitorul creștin, care s'ar încumeta să lucreze o asemenea carte despre rai, pentru copii, ar trebui să sacrifice mult timp și să fie stăpânit de multă prudență. Deasemenea ar trebui să fie bine întrodus în psihologia copilului, să fi stat mult de vorbă cu această ființă mică și, pentru mulți, neînțeleasă.

Cele scrise mai sus, în legătură cu o carte despre rai, se pot aplica în tocmai când vrem să vorbim despre îngeri. Ar fi totuși locul să spunem că această chestiune exercită o influință mai mare asupra educației religioase a copiilor. Ingerii fiind niște ființe mici, cu chip de copii nevinovați, păzitori în permanență ai pruncilor, străjuitori în noapte la căpătâi, slujitori fără prihană lui Dumnezeu, interesează foarte mult pe copii. Se poate spune că nimic nu-i captivează mai mult — pe copii — decât învățăturile despre îngerii lui Dumnezeu. Nu-i vorbă, că și iau cunoștință despre aceste ființe curate încă din leagăn, din gura mamei. Mai apoi și le complectează, cât pot, în școală.

Dacă așa stau lucrurile, apoi ne putem gândi cât de folositoare le-ar fi copiilor o carte

Maternitate

despre îngeri. Câtă putere educativă ar exercita asupra lor!... Câte ar putea ei învăța despre modul în care lucrează îngerii, din curățenia acestora, din sacrificiul lor, din felul cum dau ascultare poruncilor dumnezeiești, etc. Scriitorul acestor rânduri a experimentat acest adevăr. In cartea sa, „Hristos în școală", l-a fixat doar într'o singură lecție, ca să fie experimentat și desvoltat și de alții. Dar mai ales pentru a găsi cineva prilej de a scrie cât mai mult în această chestiune.

D. CĂLUGĂR

SCHIȚĂ

STRĂLUCIREA UNUI VIS

Ni se întâmplă adeseori să trecem prin câte un oraș, fără să ne intereseze înfățișarea lui. Palatele, vitrinele, monumentele, oamenii, ne par indiferenți din cauză că inima ne este strânsă de gânduri și plină de amărăciune. Dorința de evadare ne gonește într'una spre țărmuri necunoscute.

Și deodată la fereastra ultimei case ne zâmbește cu copil, cu acel zâmbet senin și nevinovat cu care ne întâlnim adesea pe icoanele vechi unde sunt zugrăviți copilașii adunați în jurul Mântuitorului. Și de-atunci înainte, orașul despre care nu știam nimic și despre care nu ne-am însemnat nimic, trăește în amintirea noastră ca un prieten bun de care ne despărțim cu părere de rău. Dorim să-l mai vedem cât de curând și în zile posomorâte ne mângăiem cu nădejdea unei fericite revederi.

Se prea poate ca fața zâmbitoare de copil să fie simbolul tinereții noastre. Nu ne mai întâlnim cu ea dupăce ne-a părăsit, ci doar amintirea adolescenței ne zâmbește prin negura anilor și ne însoțește dealungul vieții încălzindu-ne inimile ostenite.

Zâmbetul acesta l-am văzut întâiași dată acum douăzeci și cinci de ani — într'un spital, unde îmi făceam stagiul de doctorand. Printre bolnavii de cari mă ocupam se găsea și o fată tânără, în ultimul stadiu al tuberculozei. Se zice că boala aceasta sinistră țese un nimb de poezie în jurul victimelor ei. Afirmația aceasta nu corespunde adevărului. Eu cel puțin, ca medic, mă sfiesc de trandafirii morții ce înfloresc pe obrajii acestor ființe menite peirii. Și nu pot nici decum afirma, că moartea aceasta care câștigă terenul pas cu pas, lent, sugând picătură cu picătură din seva vitală a bietului organism ce se zbate disperat în brațele acestui îngrozitor polip, ar fi ușoară.

Fata aceea a fost totuși o excepție: am fost captivat de zâmbetul ei totdeauna senin și de voioșia ce se degaja din adâncimea durerilor trupești, strălucind ca o piatră prețioasă din noaptea încărbunată a inimei. De câteori treceam prin camera ei mă apăsa sentimentul unei mari nedreptăți: că moartea nemiloasă cosește numai viețile cari dispun de-o slabă putere de rezistență. Dar când o vedeam zâmbind, iarăși mă împăcam: radiația aceasta transcendentală a sufletului puternic și sănătos supraviețuiește corpului și este mai puternică decât cele trecătoare.

Au trecut săptămâni, fără să fi schimbat vr'un cuvânt împreună. Nu eu eram medicul ei curant, căci eu nu îngrijeam pe nimeni, ci îmi pregăteam teza de doctorat. Studiam numai cazurile clinice, pentru ca să mă dumiresc asupra desfășurării simptomelor.

După cinci ani de studii, acum m'a cuprins prima dată descurajarea. Vedeam că după trecerea acestor ani încep să nu știu nimic. Se zice că din oameni de felul acesta se recoltează cei mai buni medici, deoarece nesiguranța în studii îi îndeamnă totdeauna la o mai multă aprofundare științifică. Se poate, însă eu știu că descoperirea aceasta a mea m'a deprimat complect. Ce voi deveni în cazul unei nereușite ?

De sigur că aceste frământări mi se reoglindeau pe față căci într'o zi pe când treceam prin camera bolnavei, aceasta m'a întrebat deodată:

— Dle doctor, păreți abătut, aveți poate vr'un necaz?

Dacă nu i se reoglindea pe față un surâs senin, consideram întrebarea aceasta ca o încercare obișnuită a bolnavilor de a-și goni plictiseala și de a se amuza intrând în intimitatea unei persoane. Insă zâmbetul însorit ce-i strălucea pe față mi-a pătruns în inimă și am devenit comunicativ ca un copil care se teme de ceva și se acață cu amândouă mânile de un prilej ce i-ar putea ușura groaza ce o simte.

— Nu sunt încă doctor, ci numai doctorand.

— Știu... și pun rămășag că am ghicit și cauza mâhnirii d-voastră.

— Lucrul acesta este cu neputință d-șoară — i-am răspuns zâmbind; de unde ați cunoaște cauza neliniștei mele?

— Observ că de săptămâni întregi căutați ceva... Vreți să știți ce? Un subiect. Un bolnav, al cărui caz clinic ar trebui lucrat în teza de doctorat. De câte ori treceți pe lângă un bolnav, privirea vă rămâne ațintită asupra lui și din privirea d-voastră se poate ceti întrebarea: oare nu cumva este bolnavul căutat? Și încercați să-i construiți simptomele. Dar după o cercetare mai amănunțită vă îndepărtați grăbit și enervat, deoarece v'ați convins că nu acesta este mediul căutat și deci la ce să mai poposiți în preajma lui zadarnic...

A continuat apoi mai încet, par'că voia să șoptească o taină:

— Să vă spun ceva, studiați-mă pe mine. Ceva îmi șoptește că eu aș putea deveni obiectul studiilor d-voastră. Cunosc foarte bine toate fazele și toate simptomele boalei mele și dacă doriți vă pot spune chiar și data când voi muri...

Ca și când ar fi cuprinsă de o teamă tainică, mă întrebă de-odată, cu o voce sugrumată de îngrijorare:

— Când aveți examenul?

— Peste cinci zile. Miercuri, în săptămâna viitoare.

— O, atunci nu trebue să ai nici o grije — a continuat ea, reînsuflețindu-se iarăși. Eu voi muri de-abia în Sâmbăta viitoare. Până atunci voi putea să-ți comunic toate impresiile mele.

Când mi-aduc aminte de cele cinci zile ce au urmat, îmi pare că cercetez un altar ascuns tainic în adâncul sufletului meu și mă aplec de atatea ori cu pietate în fața amintirii unei biete bolnave, care nesocotindu-și durerile — sufocându-se mereu în tuse cumplită — în fiecare zi înainte de masă și de multe ori chiar și după masă, mi-a ținut câte două ore întregi cursuri despre boala ei ucigătoare și incurabilă. Nici cel mai savant specialist nu s'ar fi priceput mai bine în materie. Dacă astăzi am ajuns să fiu considerat specialist de primul rang pe tărâmul acesta și sunt citat printre cei mai de seamă cercetători, trebue să o spun cu o modestie neprefăcută, că această fetiță mi-a fost măestrul și ei îi port recunoștință pentru știința mea.

De atunci m'am întrebat adesea: oare ce-a îndemnat-o pe bolnava aceasta să-mi dea ajutorul ei atât de prețios? Căci nici mâinile nu ni s'au atins în decursul celor cinci zile, nu ne-am spus nici un cuvânt tandru și impresiile ei mi-au fost comunicate în forma științifică cea mai impecabilă.

Eu deduc că creerul bolnavei era plin de observații, de gânduri surprinzătoare, de idei revelatoare, și ținea să transmită cuiva comoara aceasta, — ne voind s'o ducă cu ea în mormânt. Așa dar și-a transplantat știința asupra mediului ei cel mai apropiat. Inima ei era potolită, simțurile nu-i străbăteau trupul, lucra doar numai creerul ei.

Iar creerul meu era avid ca pământul uscat după o secetă mare, când se deschid canalurile cerului și cade ploaia fecundă. Celece am înglobat în creerul meu în decursul celor cinci zile, chiar dacă nu au fost suficiente pentru toată viața mea, ele au pus totuși baza temeinică a științei mele de mai târziu. Mi-au deschis noui orizonturi și mi-au descoperit noui puncte de vedere. Și când am dat examenul, membrii comisiei au început cu toții să-și ațintească privirile asupra mea, la început surprinși, mai apoi cu admirație și uimire. Vedeam că ideile propagate li se păreau streine la început, însă mai târziu puterea lor convingătoare i-a subjugat complect. Președintele comisiei examinătoare și-a exprimat chiar impresia:

— Bravo, dle Doctor. D-ta vei deveni sau un mare savant, sau un mare șarlatan.

Am aruncat o privire spre fața bolnavei. Și par'că o ironie blândă se amestecă în surâsul ei senin, în timp ce eu îi expuneam ideile.

* * *

Intr'o zi de Sâmbătă am fost promovat doctor în științele medicale. Rectorul, în cuvântarea sa de promovare, mă reliefă pe mine ca pe o făclie a științei care, aprinzându-se, răspândește de pe acum o lumină strălucitoare. Mi-am primit diploma și dupăce am părăsit sala festivă, subsecretarul de stat al ministerului m'a încunoștiințat că ministerul instrucțiunii mi-a acordat o bursă considerabilă pe o durată de trei ani de zile pentru desăvârșirea studiilor mele în străinătate.

— Iar după trei ani contăm pe serviciile d-tale — își termină încunoștiințarea.

Il ascultai distrat. In momentele acelea aș fi renunțat bucuros și la bursă și la toate onorurile, pentruca în schimb să pot fi în camera bietei bolnave și să-i spun:

— Ție-ți pot mulțămi. Fii binecuvântată pentru toate astea...

Imediat ce am putut scăpa, alergai într'un suflet la spital. În fața camerei cu No. 25, mă întîmpină sora de caritate.

— Acum nu puteți intra, — mi-a spus și ochii i se umplură de lacrimi.

— Este o oră de când a murit.

Totuși am intrat. Pentru câteva momente doar. Sora de caritate mă privea mirată.

Am scos din toc diploma aurită și pe-o clipă i-am așezat-o pe căpătâiu. Pergamentul gros îi mângâia cu blândețe obrajii, iar pe buzele moartei mai stăruia și acum surâsul acela senin.

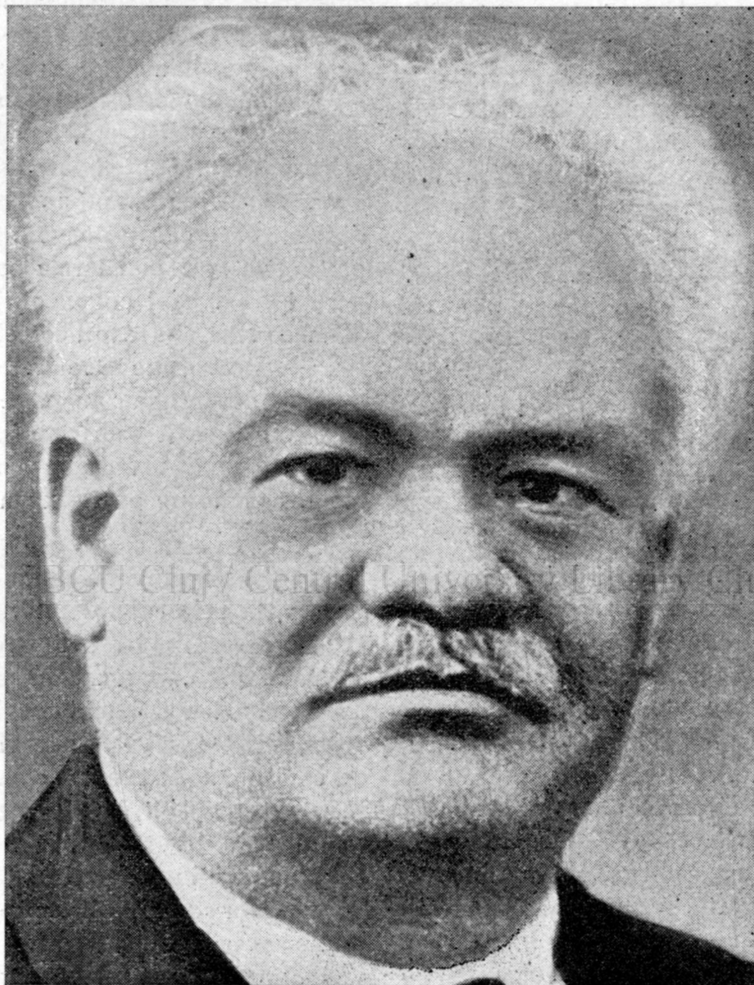
Dr. CORIOLAN BARBAT

BILANȚUL UNUI AN DE MUNCA

F. O. R. — Secția Sibiu[1]

Onorată adunare generală,

Trăim vremuri de mari prefaceri. Progresele uimitoare ale tehnicei nu pot aduce liniște în sufletele chinuite de problemele vieții. Mulțimile însetează după un nou ideal de viață. Elanul mistic înăbușit multă vreme de goana după fericirea terestră, izbucnește cu putere. Fără îndoială, asistăm la resurecția sentimentului religios care cuprinde sufletele. Mulțimea bisericilor ridicate după unire pe pământul Ardealului, minunea dela Maglavit și însuflețirea ce o stârnește în sufletul mulțimilor, sunt indicii că se apropie zorile unei lumi noi care acum se plămădește în adâncul maselor populare. Cercetătorul de mâine studiind monumentele de artă religioasă ale epocei noastre, va rămânea uimit de bogăția și varietatea acestui ev mediu românesc, în care-și găsește expresie elanul mistic al unui popor eliberat din robia seculară.

† Gheorghe Bogdan-Duică

Generațiile ostenite se reîntorc cu încredere la altarele strămoșești, cari veacuri dearândul au alintat nădejdile, au șters lacrimile celor năcăjiți și au mângăiat pe cei în suferință.

După un internaționalism nivelator care luase un simțitor avânt în urma marelui răsboiu, s'a produs o reacție profundă în sufletul elitei europene. Un naționalism sănătos, bazat pe realitățile etnice reprezentând aspirațiile legitime ale popoarelor, începe să se afirme cu putere în țările din apusul și centrul Europei. Doctrina națională e în plină ascensiune, ea își are rădăcini puternice în solul patriei noastre. Cum Biserica ortodoxă este cea mai puternică coloană pe care se sprijină edificiul statului român, e explicabil ca toate sforțările să se concentreze în jurul acestei instituții divine care stă neclintită în mijlocul valurilor. La noi, creștinismul nu s'a introdus ca la celelalte popoare de un apostol anumit la o dată precisă; la noi creștinismul face parte integrantă din ființa neamului nostru, e fermentul care a închegat formarea lui. S'a altoit pe credința idealistă a lui Zamolxe, a crescut armonic din solul natal și s'a hrănit din seva țării.

In evul mediu Biserica este educatoarea neamului, științele și arta se adăpostesc sub bolțile bisericilor. Mănăstirile și bisericile presărate pe întinderea pământului românesc povestesc de credința și evlavia strămoșilor, turlele lor svelte și elegante fiind tot atâtea mâini ridicate în semn de rugăciune spre cer. Ele spun durerile și aspirațiile pământului.

In epoca ei de strălucire a luminat dincolo de hotarele țării, fiind ocrotitoarea ortodoxiei în întreg răsăritul Europei. Neagoe Basarab, Ștefan cel mare, Vasile Lupu și Constantin Brâncoveanu se socoteau urmașii împăraților bizantini și protectorii Bisericii ortodoxe. Pe ruinele imperiului bizantin s'a ridicat heghemonia culturală a Țărilor Române, cari devin adăpostul civilizației bizantine, centrul ortodoxismului.

Pentru Ardeal Biserica a fost ocrotitoarea

---

[1] Dare de seamă despre activitatea F. O. R.-ului din Arhiepiscopie pe anul 1934/35.

naționalității. Sub bolta bisericilor a înflorit graiul românesc, la adăpostul lor s'au ridicat cele dintâi școale.

Frăția Ortodoxă Română a răsărit din această trezire de viață religioasă. Insuflețirea cu care a fost primită concentrarea tuturor forțelor ortodoxe din Ardeal, arată limpede că ea răspunde unei necesități profunde.

După înălțătorul congres dela Sibiu din toamna anului trecut, secția Sibiu și-a desăvârșit organizarea și a desfășurat o bogată activitate în întreagă arhidieceza. Dela Sibiu au pornit îndemnuri de muncă, s'au trimis îndrumări și conferențiari oriunde s'a simțit trebuință. Prin „Viața Ilustrată", revistă de cultură creștină, îndrumată cu multă destoinicie de părintele Nicolae Colan, rectorul Academiei Teologice din Sibiu, s'a căutat să se învioreze viața religioasă a neamului nostru. Răspândirea ei în întreaga țară dovedește, că această revistă răspunde unei necesități simțite. Sub auspiciile F. O. R.-ului s'a comemorat la 25 Noemvrie 1934 centenarul nașterii lui Nicolae Cristea și Zaharie Boiu, doi colaboratori ai lui Șaguna, cari au prelungit până în preajma veacului acestuia strălucirea fără seamăn a epocei șaguniene. Iar la 6 Decemvrie s'au ținut în întreaga arhidieceză întruniri de protest și s'au semnat moțiuni prin care se cerea desființarea acordului cu Roma.

La Sibiu s'a organizat o serie de 10 conferințe cu caracter religios, între cari amintim conferința d-lui Nichifor Crainic și a d-lui profesor I. D. Ștefănescu.

Aceeaș activitate s'a desfășurat și în despărțăminte.

La Agnita s'au organizat 2 serbări cu caracter religios, în care s'a limpezit și precizat rostul F. O. R.

La Bran activitatea despărțământului s'a mărginit mai mult la apropierea intelectualilor de biserică, cercetând slujbele divine și împătășindu-se cu sfintele Taine.

La Brașov F. O. R.-ul a organizat o serie de 5 festivaluri și 3 conferințe cu conferențiari dela Sibiu și București. Președintele despărțământului, profesorul I. Moșoiu a ținut un ciclu de 6 conferințe religioase în biserica din cetate, pentru intelectuali.

La Rupea s'a încercat formarea de coruri bisericești și s'a ridicat o troiță la o răspântie de drum, a cărei sfințire s'a făcut cu ceremonial deosebit. Comitetul s'a îngrijit de strângerea fondurilor pentru clădirea bisericilor, unde se simte lipsa.

La Deva comitetul descomplectat prin demisia președintelui s'a îngrijit de strângerea de fonduri pe seama parohiei ortodoxe din Deva.

La Dobra s'a organizat o serie de 5 șezători, conferințe, lecturi incadrate în coruri.

In despărțământul *Făgăraș* s'au organizat 2 serbări de către comitetul F. O. R.

La Geoagiu s'a căutat să se apropie intelectualii de biserică și de scopul ei divin. S'a organizat o serie de 5 conferințe în satele din despărțământ.

La Hațeg s'au ținut 3 conferințe în orașul de reședință.

La Hunedoara s'a organizat o serie de 8 conferințe în cadrele F. O. R.-ului.

In despărțământul *Ilia* s'au ținut 23 conferințe cu subiect religios în 13 comune.

Despărțământul Jiu a organizat la Petroșani o serie de 4 conferințe.

La Mediaș Forul a dat sprijin și a ajutat ca să se termine monumentala catedrală.

La Orăștie s'au ținut 3 conferințe cu subiect religios.

La Sebeș s'a organizat o serie de 4 conferințe în cadrele F. O. R.

La Săliște s'a desfășurat o frumoasă activitate. S'au organizat 7 conferințe la centru și s'au ținut 24 conferințe cu subiect religios în 10 sate din despărțământ.

La Sfântu-Gheorghe s'au ținut 3 conferințe și s'a organizat un concert religios.

La Sighișoara, datorită harnicului președinte Horia Teculescu s'a desfășurat o rodnică activitate. S'a organizat la Sighișoara o serie de 13 conferințe, s'a dat un concert religios și s'au ținut 6 exortațiuni în Postul Mare pentru intelectuali.

La Diciosânmărtin s'au ținut 6 conferințe în cadrele Forului, de cătră conferențiari din Sibiu.

La Dumbrăveni s'a organizat o serie de 13 conferințe în satele din despărțământ.

Nu s'au primit rapoarte din despărțămintele *Avrig, Oituz* și *Zarand.*

Activitatea Forului s'a mărginit anul acesta la organizarea de festivaluri religioase, concerte și conferințe. S'au ținut în total 143 de conferințe. Unele despărțăminte s'au îngrijit de strângere fondurilor necesare pentru clădiri de biserici și au încercat să apropie pe intelectuali de biserică, să cerceteze slujbele divine și să se împărtășească cu sf. Taine.

Suntem la începutul activității, perspectivele se deschid largi; toate forțele bisericii sunt chemate la muncă pentru înviorarea vieții religioase a neamului nostru.

Mai stăruie încă în minte ca un amurg întârziat de toamnă amintirea neuitatului nostru președinte Gh. Bogdan Duică, unul din cei mai de

seamă întemeietori și sprijinitori ai Frăției Ortodoxe Române. Dacă-i adevărat că umbrele celor morți rătăcesc multă vreme prin locurile dragi pe unde au trăit, e cu putință ca umbra marelui dispărut să nu fie astăzi printre noi, îndrumând și conducând prin prezența nevăzută această mișcare pe care-a iubit-o așa de mult?

Ne închinăm cu pietate și aducem un omagiu postum memoriei lui.

Nu va trece multă vreme și Frăția Ortodoxă Română va trebui să sape în bronz chipul primului ei președinte. Dar mai neperitor și mai durabil decât bronzul va fi monumentul pe care generațiile viitoare îl vor ridica în inimile lor savantului profesor care și-a închinat toată viața în slujba Bisericii și a neamului.

ION SANDU

Presimțire de toamnă

Plimbări în aer liber la margini de orașe
Când toamna ne arată luminile-i gingașe.

Ah, gândul prinde aripi și se înalță'n vers
In legănarea dulce a trupului în mers.

Cu fiecare clipă și fiecare pas
Te'ndepărtezi de locul pe care n'ai rămas.

Iți pare rău de timpul ce vine și se duce,
De când e toamnă, frunza a prins să se usuce.

Și par'că și tu, dragă prietene iubit,
Ai început la tâmple să fii încărunțit.

De ce ne pare toamna că suntem mai bătrâni?
De ce ne pare totul mai vechi azi decât mâni?

Căci mâne primăvara din nou va lumina.
Vezi, nu știm bine dacă o vom mai apuca...

P. POSSA

NOTE DE DRUM

LA IERUSALIM

Mâncând portocale în mașină, pornim mai departe pe drumul care coboară în jos spre Ierihon printre dealuri înalte și prin pustietate fără cea mai mică urmă de vegetație. Pe unele locuri se văd femei adunând mărăcini, spini, singurii cari cresc pe aici și cari în urma căldurii teribile de aici sunt uscați și tari ca fierul, iar înțepăturile lor sunt aspre, adânci și sângeroase. Din spini de aceștia a fost desigur făcută și cununa lui Isus înainte de a fi dus la răstignire. Mai la vale însă nu se mai văd crescând nici spini de aceștia. Pe o distanță de 40 km. e un pustiu fără păreche așa încât nu e de mirat că acei cari călătoreau pe drumul dela Ierusalim la Ierihon cădeau între tâlhari pe acest drum. Mai de mult, călătorii trebuiau să plătească un bacșiș beduinilor hoți ca să nu fie jefuiți și atunci călătoreau liniștiți și erau lăsați în pace. După răsboiu, englezii au făcut ordine așa că de când Palestina este stăpânită de englezi, nu s'a mai întâmplat nici o tâlhărie pe acest drum.

Tot coborînd în mersul nebun al mașinei, o tablă mare de lemn, înfiptă într'un stâlp, ne atrage atenția: e o tablă care ne spune în englezește că aici suntem la nivelul Mării Mediterane așa încât de aici încolo drumul nostru coboară la un nivel mai scăzut decât nivelul mării, ajungând la Marea Moartă să fie la 600 metri sub nivelul Mării Mediterane.

Șoferii mână nebunește, dar drumul e foarte bun cum nu se prea găsesc drumuri pe la noi. Pe marginea drumului prismele de piatră de calcar prinse una de alta se întind pe lungime de zeci de km. Dupăce ieșim din munți ajungem într'o câmpie largă, pustie de tot, pe alocurea cu spini și mărăcini, pământ pietros, nisipos, încât face impresia unui pământ distrus de o inundație.

Drumul cel mare continuă la stânga spre Ierihon, noi însă mergem înainte pe un drum rudimentar care ne duce până la Marea Moartă, unde oprim. Un lac enorm care se pierde în depărtarea sudului, iar spre nord, unde ne aflăm noi, este chiar locul în care râul Iordan se termină, vărsându-se în această Mare. Un lac liniștit, fără pic de undă, cu apă caldă, cu nisip fin pe margine și, spre deosebire de alte lacuri sau mări, cu multe pietricele rotunde, în formă de disc, negre la culoare și foarte netede. Multe pietri din acestea se culeg și se sculptează în ele motive din Noul Testament și se vând apoi în prăvăliile din Vifleem.

Marea Moartă are o lungime de 76 km., apa ei miroasă a sulf și a sare având o concentrație așa de mare încât nu te lasă să te scufunzi. Impăratul Titus a aruncat aci, ca să se înece, niște sclavi legați cu lanțuri de fier, însă acești sclavi au rămas deasupra apei și nu s'au înecat. Liniște de moarte înconjoară această apă și stând lângă

ea am senzația că mă aflu lângă iezerele scufundate în zănoagele din Carpații noștri. Nici o vietate nu se vede lângă această „apă moartă", nici o pasăre nu poate sbura deasupra apei fiindcă mirosul apei le omoară și le înghite. Gustul apei e gust de otravă; lemnele aruncate în apă se pietrifică, iar peștii pe cari Iordanul îi aduce în Mare mor și se pietrifică și ei. Aici a fost ținutul în care Avram și Lot, venind din Mesopotania din Ur, s'au așezat cu turmele lor dar din pricina pășunatului oilor slugile lor certându-se, stăpânii s'au despărțit, Avram ducându-se să locuiască în ținutul Hebronului, aproape de Vifleem, iar Lot a rămas aici până când a fost silit să plece și el din cauza pustiirii cetăților Sodoma și Gomora, cari acum zac în fundul Mării Moarte. Locuitorii Arabi chiar și azi numesc această Mare „Marea lui Lot" și nu departe de aici se vede o stâncă numită „Soția lui Lot", care dupăcum spune Biblia a fost prefăcută în stâncă de sare ca pedeapsă că a privit înapoi să vadă cum ard cetățile Sodoma și Gomora (Facere 19). Odinioară toată câmpia aceasta era fertilă și bogată... „și ridicând Lot ochii lui a văzut toată împrejurimea Iordanului, că toată era adăpată, mai nainte până a surpa Dumnezeu Sodoma și Gomora, ca raiul lui Dumnezeu și ca pământul Egipetului, până la Zogora (Facere 13) munți înalți se întind la marginea Mării Moarte; dincolo pe țărmul stâng al Iordanului se vede muntele Nebo pe care se află un mausoleu care se cheamă mormântul lui Moise, cel care din robia Egipetului, prin pustie a adus pe Evrei trecându-i în Canaan pe aici.

Dela Marea Moartă mașinile ne duc spre Nord pentruca să ne oprim la Iordan, în locul în care Isus a fost botezat de Ioan Botezătorul. Drumul îl facem în câteva minute și ne oprim la mănăstirea ortodoxă a sfântului Ioan Botezătorul, de unde luăm un călugăr și îl ducem cu noi cale de doi km. oprindu-ne pe malul drept al râului Iordan. Aici scoborându-ne mergem până lângă un mic foișor primitiv care se află chiar pe mal, stând toți pe marginea râului cu capetele descoperite, preotul se urcă în luntre și stând în mijlocul râului face slujba și sfințește apa cântând la urmă în grecește „Iordanul" pe care apoi numai eu l-am cântat în românește, fiindcă ceilalți 75 de medici români nu-l știau. La urmă ne-am botezat cu toții cu apa Iordanului, unii s'au scăldat în apă, iar eu într'o sticlă goală de Vichy, cumpărată la El Kantara, am luat apă din râu ca s'o iau cu mine acasă.

Râul Iordanului este de mărimea Dâmboviței pela București; apă tulbure din cauza pământului dimprejur. Dincolo de râu în partea stângă se întinde un pustiu mare, numit azi Transiordania, care se continuă în pustiul Arabiei. Intorcându-ne înapoi, ne oprim să mâncăm în curtea mănăstirei „Sfântului Ioan Botezătorul". Biserica mănăstirei este asemenea mănăstirilor noastre în formă și mărime și e zidită în primele secole după Hristos. Stând aici mă gândesc la Ioan Botezătorul care a umblat pe aici și a cărui mână dreaptă mumificată și îmbrăcată în argint am văzut-o în muzeul seraiului din Constantinopol.

(Va urma) Dr. EUGEN DOBROTĂ

Pelerini români la Marea Moartă

VITRINA CARȚII

CRONICA LITERARĂ

OMUL CARE TACE de *Al. Lascarov-Moldovanu.* Bucureşti, editura „Adevărul".

Autorul minunatului roman, de o înaltă valoare morală, Mamina, ne prezintă în cartea de față un mănunchiu de schițe, alese cu deosebire din lumea orăşenească. Pe rând sunt prinse scene din viața funcționărească, judecătorească, acea a mulțimii, ale cărei trăsături caracteristice le redă cu toate apucăturile omeneşti într'o formă captivantă. Biurocratismul oficialității noastre cu legalitatea față de cei supuşi, timizi, săraci şi cu proteguirea favoriților, fie prieteni suspuşi, largi la pungă, fie cucoane „bine", ne este reliefat în Peregrinări, La biroul populației, Un timbru de ajutor, Oameni necăjiți, Cheia etc. In Delicventul, Judecătorul, Domnul consilier analizează cu o deosebită pătrundere mentalitatea judecătorului în variatele ei aspecte. Viața de stradă, în special aceea care se desfăşoară în autobus şi tramvai ne e înfățişată cu tot umorul ei real, rezultat din contrastul discuțiilor aprinse, de o seriozitate savantă şi al lucrurilor banale cari formează obiectul discuțiilor. (Paralizia civică, In tramvai, Copenhaga, Logism, Chestiuni de limbă etc.).

Inalta moralitate care caracterizează scrisul dlui Lascarov Moldovanu, îşi găseşte o admirabilă expresie în figura scrupulosului judecător care ajunge să se acuze şi să se judece la moarte pentru o imoralitate săvârşită în urma impulsurilor naturale omeneşti, fiindcă pentru faptă asemănătoare condamnase pe alții. (Judecătorul). Madam Iosipescu este tipul mamei stăpânite de un sentiment de iubire filială unilaterală, sentiment care o face să ierte toate fărădelegile copilului ei şi să condamne întreaga lume care, după părerile ei, nu-l poate vedea cu ochi buni. (Madam Iosipescu).

Cu tot realismul, pe care dl L. M. se nizueşte să-l contureze, din schițele dsale respiră un cald idealism care te ridică peste micile patimi şi păcate omeneşti, trezindu-ți dorul după ceva mai bun şi mai înalt.

L. B.

Ilariu G. Albu: DOMNIȚA STANA. *(O icoană din vremea năvălirii maghiare în Ardeal).* Dramă istorică în 4 acte. Libret de operă; Cluj, 1935, 66 pag. Lei 30

Când am luat-o s'o citesc, nu mă puteam gândi că sub dimensiunile ei de broşură, cărticica aceasta ascunde o perlă. Domnul Ilariu G. Albu, mie necunoscut până acum, inspirat de o legendă care circulă prin părțile năsăudene, pe acolo unde a înflorit copilăria lui Coşbuc şi s'au aliniat în rime sub presiunea febrei începutului primele versuri ale genialului poet de mai târziu, a scris textul acestei drame, care făgăduieşte să facă mult sgomot cu noutatea ei. Când a ieşit din mâna tipografului, ea s'a prezentat lumii simțitoare față de asemenea creații, învăluită într'o întreagă istorie. Ea nu poate fi pricepută până nu se cunoaşte cuprinsul dramei de toți cititorii pe cari conştiința lor românească îi obligă să se prezinte apoi la desbaterile unui proces intentat unui gen nou de creație artistică pământeană, proces ce prevedem că va fi lung. Incercarea noastră de a-i schița conținutul, o numim imperfectă şi deci neîndestulitoare pentru ca să-ți rosteşti adeziunea la noutatea ce ne-o îmbie mătastră şi „de-a noastră", autorul. Ați înțeles deci, dragi cititori, că rezumatul nostru nu vă dispensează de lectura ei. Am vrea să vă stimuleze chiar, la aceasta. Să-l lăsăm să urmeze.

Un scurt prolog, reînviază figura legendară a lui Gruia lui Novac, care, în ținută de bard, copleşit de duioşia glorioaselor amintiri, cântă trecutele isprăvi de vrednicie şi vigoare ale neamului. Oda lui, sfârşeşte într'o măreață elevație, care pune tema dramei:

> Ardealul nouă ne-aparține!
> L'am stăpânit de mii de ani,
> Şi-al nostru vecinic va rămâne,
> Cât vom mai fi Daco-Romani!

La curtea voevodului Bogdan, care este domn a toată Țara Maramurăşului, găzdueşte un prinț străin dinspre soare-apune, pe nume Bela. El nu caută atâta să sucească mințile Domniței Stana, voinica odraslă a Voevodului, nici să-i fure inima cât să pună mâna pe tezaurul îngropat de împăratul Traian în cetatea Vărarea, tezaur numit şi „Cămara Impăratului". Şi de care nu ştia unde anume se află decât Voevodul, mama Sița, tovarăşa de toată ziua, cu inimă încărcată şi înțeleaptă, a Domniței şi un popă neaoş românesc, părintele Tofan. Domnița, şi ea, grija lui Bela Maghiarul n'o purta. Păstorului Muşat, care cânta aşa de duios în urma turmei i-ar fi dat inima sa, da altuia ba. Domnul, sătul de atâtea hărțueli cu vecinii, intervine, ca să împreune gingaşe floare românească cu pălămida ungurească. Planul lui Bela, care-şi strânse oştenii ca să prăpădească pe Domn şi să pue mâna pe comoară şi pe țara lui, e descoperit de Muşat. Despre care mama Sița şi părintele Tofan ştiu că-i os de domn. Părintele îl binecuvântă şi-i dă o armură aurită din „Cămara Impăratului". Muşat, face din frații lui de ciobănie crainici şi-i trimite să scoale norodul.

Ferească-l crucea sfântă pe celce ni-e hapsân,
Că'n lupta pentru glie e leu orice român!

Și:

Semnalul luptei s'a dat,
Azi Gelu va fi răsbunat...

exclamă el la sfârșitul actului doi. Urmează scene palpitante. Bela isbutește să pună mâna pe familia Voevodului. Dar roata norocului se'ntoarce, căci pe când Bela pregătea groaznice suplicii pentru Domnița Stana și Voevod ca să mărturisească unde-i comoara râvnită, Mușat apare cu arcașii lui. Răfuiala dintre el și venetic are momente aprige. Toate svârcolirile de veacuri pentru acest sfânt pământ al Ardealului, cu drepturile noastre și așa zisul drept al Ungurilor, sunt materializate în acel ascuțit dialog dintre eroul Mușat și prințul aventurier Bela:

Mușat: Răspunde lotru maghiar, la noi ce cauți?
Bela: Ce căutați și voi, o țară!
Mușat: Zminteala voastră e vădită.
Aici trăim de mii de ani!
Eu sunt acasă!
Bela: *Eu am venit întâiu aici!*
Mușat: *Eu n'am venit, că sunt de aici!*

Cuvinte potrivite pentru un motto pe frontispiciul Ligii Antirevizioniste. Tăria argumentului stilizat aci în forme frumoase, entuziasmează. Dat pe mâna Domniței Stana să-l judece, mila românească și frica de Dumnezeu o îndeamnă să-l slobodă, să plece cu viața și cu... rușinea. Răsplata fiecăruia din eroi e mâna unuia pentru inima celuilalt. Domnul împreunează și Dumnezeu, prin harul părintelui Tofan, binecuvintează pe Mușat Voevodul Moldovei și pe Stana, Doamna lui.

Intriga dramei e țesută cu multă iscusință; scenele's vii și luminoase; eroii bine conturați iar versificația curge domol, fără poticneli. Duhul de legendă al vremilor acelora, evocat de autor cu măestrie de talentat, învălue totul. Participi în întregime, furat de dulcea viclenie a artei, la acțiunea vioae și reconfortantă a piesei.

Simți că trebue să izbândească, să se impună scenei și prin scenă publicului pe care trebue să-l însuflețească, turnându-i în vinele moleșite otrava gândurilor mari ce stau la temelia Patriei justificându-i existența și sacrându-i menirea. Dar talentatul autor, urmărește ceva mai mult decât luminile rampei unui teatru. A scris drama cu nădejdea că ea va fi un libret de operă românească. Un compozitor, Dl Leontin Anca, s'a și însărcinat să-i scrie muzica. Dar câțiva „străluciți literați" cari au cetit-o în manuscris — se spovedește autorul în nu mai puțin însuflețitul „Cuvânt înainte" — găsesc, că estetica literară nu admite să spui adevăruri prea crude, dar mai ales nu este demn să aduci atacuri unei națiuni întregi, fie ea chiar națiunea maghiară, într'o operă menită să rămână un document istoric al frământatului nostru trecut. Autorul însă nu descurajază. Argumentele ce le opune acestei opinii de cerberi, îi fac cinste și pe noi, cititorii, ne entuziasmează. Dacă a tipărit-o, o face pentru noi cei mulți și anonimi, cărora ne adresează un inimos și mișcător apel, solicitându-ne — ceeace e tot atât cât: obligându-ne — să răspundem la o mare întrebare.

„Luptători ai răsboiului pentru întregirea neamului, comandanți și soldați ai „triunghiului morții"! Răspundeți voi dacă avem sau nu dreptul să desvelim trecutul glorios și să-l facem să reînvie în fața generațiilor tinere așa cum a fost, însângerat și sublim, prin jertfe negrăit de mari, ce le-au adus străbunii pentru apărarea moșiei, credinței și legii din bătrâni.

Cărturari ai țării, bărbați politici, dascăli ai școalei românești și preoți ai legii noastre creștinești! Spuneți-vă cuvântul! Avem sau nu chemarea să dăm lumii românești acea hrană sufletească ce se întemeiază pe cea mai elementară lege etică: *Adevărul?*

Tineri ai generației mele, studenți ai României întregite! Avem sau nu datoria să scuturăm colbul de pe cronicile pline de învățăminte înțelepte, pe cari le-au scris strămoșii cu sângele lor, în luptă cu atâția vecini hrăpăreți? Putem oare răbda să ni se falsifice și astăzi istoria spre profitul câtorva latifundiari medievali incorigibili?" (pag. 9).

Eu îmi îngăduesc să răspund autorului, acolo unde vorbește și inimii mele tinerești (la aliniatul al treilea din cele reproduse) cu un DA! — răspicat. Asigurându-l că adeziunile la acest „plebiscit" nu vor fi puține. Toți bunii români, tineri și bătrâni cu sufletul tânăr, vor promova drama dsale la rangul de mare și autentică operă românească. Și atunci, ne mai rămâne să-i dorim succesul de scenă al creațiilor similare de pe alte meleaguri (mă gândesc la cultul pentru operele wagneriene din Germania nouă). Iar autorului să-i strângem mâna, c'a fost vrednic și n'a știut ce-i descurajarea.

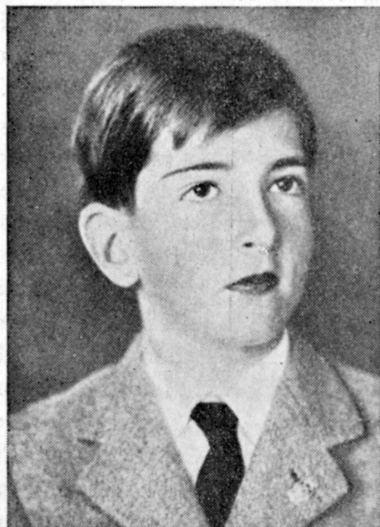
GRIGORIE T. MARCU

CE S'A ÎNTÂMPLAT IN LUNA TRECUTA

La alții

M. S. REGELE PETRU II al Iugoslaviei a împlinit 12 ani. Evenimentul a dat prilej poporului sârbesc să-și manifeste întreaga lui dragoste și întregul lui devotament față de Regele Copil, simbolul viu al solidarității iugoslave, încheg ate de Regele Alexandru I.

Alți copii la vârsta de 12 ani se joacă și se bucură de viață. Regel Petru al II-lea la această vârstă poartă sarcina unei coroane regale fiind crescut în cultul grijei pe care va trebui

M. Sa Regele Petru II

s'o aibă tot mai mult de soarta poporului adunat într'o singură ţară de marele său Tată. Poporul sârbesc care ştie să preţuiască jertfelnicia mădularelor sale dela cel mai mic până la cel de pe vârful piramidei, şi-a arătat în serbări grandioase toată admiraţia şi supunerea cu care înţelege să înconjoare pe Regele Petru II, ca şi pe augusta lui mamă M. S. Regina Marioara.

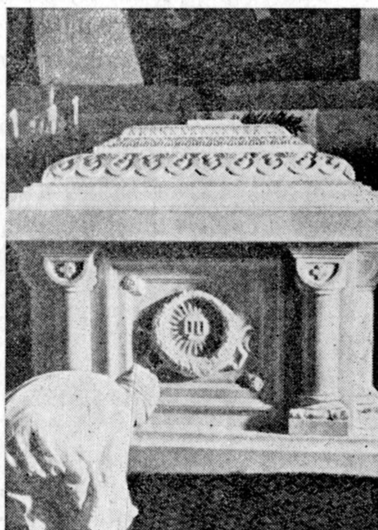
Neamul românesc, ca şi celelalte neamuri civilizate ale lumii, a luat parte sinceră la bucuria poporului iugoslav.

CONFLICTUL ITALO-ABISINIAN. Cu toată zdroaba factorilor politicei internaţionale, luna Septemvrie n'a adus aproape nimic nou în soluţionarea paşnică a acestui conflict. Italia continuă să trimită în coloniile sale din Africa orientală trupe şi material de răsboiu, iar Negusul se pregăteşte şi el de rezistenţă împotriva unui eventual atac italian. Intrucât Societatea Naţiunilor n'a isbutit să împace cu propunerile sale pe Duce, Anglia şi-a mobilizat flota de răsboiu, concentrând mari unităţi în Marea Mediterană, evident pentru a intimida Italia. Aceasta din urmă încă îşi ţine gata flota maritimă şi aeriană, înţelegând să facă faţă oricărei eventualităţi. Evident, diplomaţii Angliei şi ai Italiei au făcut mărturisiri liniştitoare, că flotele lor nu au intenţii agresive, ci fac numai mişcări de manevră preventivă.

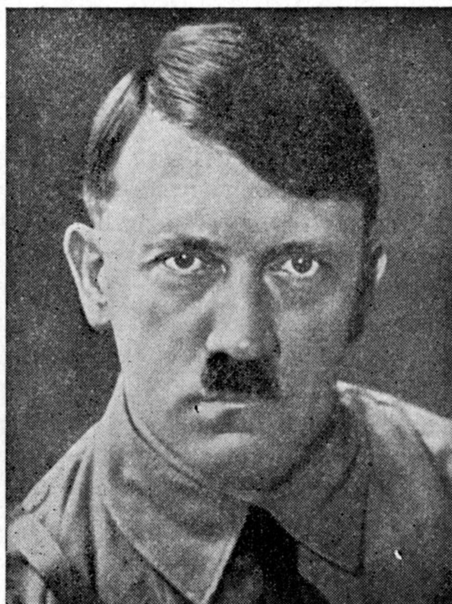
Mai dificilă este situaţia diplomatică a Franţei, care împreună cu Anglia este cea mai credincioasă apărătoare a Pactului Societăţii Naţiunilor, dar care nu şi-ar slăbi bucuros nici legăturile de prietinie recent consolidate cu Italia.

Oricât de acută ar fi faza în care a ajuns conflictul italo-abisinian, totuşi ea n'a fost în stare să epuizeze toate resursele de nădejdi ale optimiştilor cari continuă să creadă în deslegarea paşnică a conflictului.

CONGRESUL NAŢIONAL-SOCIALIST DELA NÜRNBERG. La 10 Septemvrie s'a deschis la Nürnberg marele congres al partidului naţional-socialist german. E pentru a şasea oară când valul de entuziasm şi entuziaşti stârnit în Germania de omul care a salvat-o dela prăpăd sigur, curge spre oraşul numit, să asculte cuvântul stăpânului unui popor mare. Şi anul acesta, afluenţa mulţimilor

Adis-Abebba: Mausoleul ridicat de Negusul Abisiniei H. Selasie, în cinstea Regelui Menelik II

Hitler

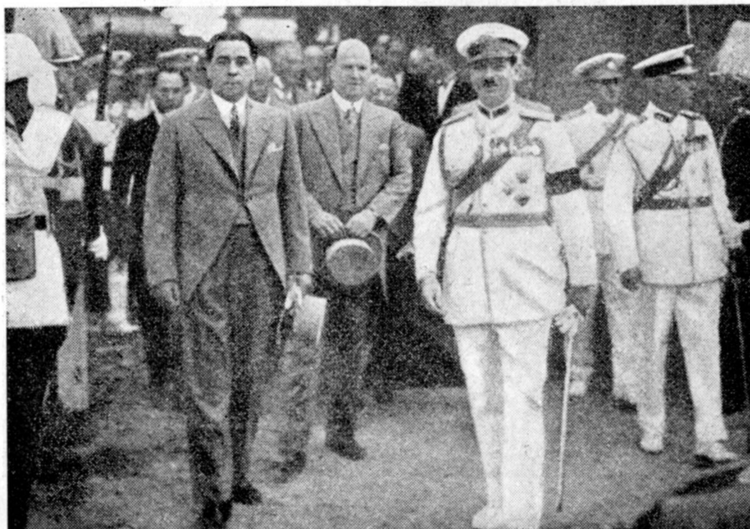
a fost mare. Au participat aproximativ un milion de oameni şi aproape două mii de invitaţi străini, între cari şi numeroşi români. Führerul Germaniei, într'o cuvântare citită în prima zi a congresului, a făcut un violent proces bolşevismului, democraţiei rău înţelese şi francmasoneriei, slăvind naţionalismul constructiv care a mântuit Germania. Noutatea congresului din anul acesta a constituit-o desigur apariţia armatei reînfiinţate prin ştiuta declaraţie a lui Hitler, din 14 Martie a. c. Din această armată, Hitler a spus la congres că vrea să facă un adăpost pentru pacea europeană şi pentru civilizaţie. Deci o nouă şi solemnă mărturisire pacifică din partea omului spre care Europa priveşte cu atâta spaimă. Numai de s'ar ţinea de cuvânt. Şi conducătorul Germaniei, până acum s'a cam ţinut. Dacă totuşi articulăm această dorinţă, când avem declaraţiile sale atât de categorice, o facem gândindu-ne la chestia cu ţinutul Memel. Şi la un nou măcel, ale cărui prevestiri ne înfioară.

GR. T. M.

La noi

SOLEMNITATEA DELA TÂRGU-JIU. Duminecă 9 Septemvrie s'a desvelit la Târgu-Jiu, monumentul ridicat în memoria eroinei dela Jiu și Filiași, sublocotenentul Ecaterina Teodoroiu. Monumentul e opera sculptorei Milița Pătrașcu și a fost ridicat din inițiativa Dnei Tătărăscu, soția primului-ministru. La solemnitate a asistat Suveranul, care într'o scurtă și inimoasă cuvântare a omagiat pe splendida fată a Olteniei, apoi membrii guvernului, unități din armată și din corpul cercetașelor, precum și mulțime mare de norod. Cercetașele au aprins o flacără simbolică la monumentul precursoarei lor, cu foc adus dela mormântul eroului necunoscut din București. A fost mare entuziasm la Târgu-Jiu: entuziasmul unui popor care nu-și uită și nu-și tăgăduește eroii lui. Și au mai fost pe acolo serioase emoții politice. Cari nu ne interesează.

GR. T. M.

Solemnitățile dela Târgu-Jiu: M. Sa Regele și înalții demnitari

TEATRUL NAȚIONAL din capitală și-a deschis stagiunea cu piesa „Avram Iancu" de marele poet și filosof Lucian Blaga. Evenimentul a avut semnificația unui triumf al teatrului românesc. Nu numai prin înalta valoare educativă a piesei ci și prin valoarea artistică a ei. Sărbătorirea entuziată a autorului care a fost chemat de mai multe ori la rampă, a fost un gest dintre cele mai justificate.

Lucian Blaga

ZIUA CRUCII a adunat la Maglavit din nou cete nenumărate de pelerini. Deastădată însuși P. S. Vartolomeu, episcopul Râmnicului, a fost de față, săvârșind sfânta slujbă și rostind cuvinte de mângâiere și de îndemn la viață creștinească în fața celor vreo 80,000 de credincioși cari îl ascultau cu adâncă luare aminte. Cu acest prilej s'a ales și locul pe care se va ridica din daniile bogate ale pelerinilor măreața mânăstire, care va duce mai departe în viitor vestea cea bună a milostivirii dumnezeești față de neamul nostru ca și minunea săvârșită de Tatăl cel ceresc cu ciobanul Petrache Lupu, unul din marea obște a celor „curați cu inima".

CONGRESUL ASOCIAȚIUNII ASTRA, s'a ținut anul acesta la Satu-mare, în zilele de 14 și 15 Septemvrie. Locul a fost bine ales. Punctele de graniță e bine să fie cât mai des cercetate de asemenea manifestații culturale și naționale. Ședințele au fost conduse de prezidentul „Astrei", dl prof. univ. Dr. Iuliu Moldovan. Participarea populației a fost mare. Congresiștii au repetat încă odată răspicat și cu însuflețire, răspunsul nostru la tânguirea revizionistă: Nici o brazdă! Cuvântul înflăcărat al dlui Gh. Lungulescu, din partea Ligii antirevizioniste, s'a făcut auzit și acolo. Defilarea conductelor etnografice, a complectat mărețele manifestări. P. S. Sa Arhiereul Dr. Andrei Mager Crișanul, a dus congresului binecuvântarea Bisericii neamului.

GR. T. M.

La Maglavit

Sovata: Lacul ursului

BUSTUL M. SALE REGINA MARIA. Minunata stațiune balneară, Sovata, a mai primit o podoabă pe lângă multele podoabe cu cari a înzestrat-o bunul Dumnezeu. Este bustul M. Sale Regina Maria, desvelit de curând, cu solemnitatea cuvenită unor asemenea înfăptuiri menite să aducă aminte trecătorului marea dragoste a M. Sale față de pământul românesc și față de frumusețile lui.

Colțul gospodinei

COJILE DE CASTANE. Apa în care au fiert castanele e foarte bună ca și infuzia de lemn de Panama pentru curățitul stofelor de lână și chiar a mătăsurilor a căror culoare nu o alterează.

TABLOURILE ÎN ULEI. Picturile în ulei se curăță foarte bine, frecând pânza cu o jumătate de cartof, ca și cum am freca cu o gumă.

ÎMPOTRIVA COȘENILIEI. Acum toamna, când aducem toate plantele în casă, vedem adesea că unele din ele sunt atacate de coșenilă, un fel de insectă, care în popor se mai numește și purice de vată.

Pentru a distruge această insectă, e suficient s'o atingem cu o pensulă muiată în țuică sau spirt denaturat.

CARII. Foarte adesea unele mobile sunt destinate distrugerii, din pricina carilor sau viermilor rozători.

Pentru a scăpa de ei, dăm o rețetă foarte simplă și ușor de executat:

Într'o sticluță amestecăm 10 gr. de acid fenic și 10 grame esență de terebentină, apoi cu o pensulă introducem în fiecare găurice câte o picătură din binefăcătoarea mixtură. Repetăm operațiunea de 2—3 ori. Chiar dacă insecta nu a fost atinsă, o vedem ieșind și în scurt timp moare.

VARZA ACRĂ. Varza acră conține vitamine, și e un mijloc preventiv contra scorbutului. Ea e foarte recomandabilă iarna, când lipsesc legumele.

Să se dea îndeosebi copiilor, căci conține pe lângă elementele nutritive excelente, acidul lactic, care e un mijloc bun contra limbricilor. O ceașcă de zeamă de varză, luată dimineața, pe stomacul gol, sau înaintea meselor, e un purgativ eminent.

Din timpuri străvechi credința populară recomandă varza acră contra tuberculozei. Acțiunea e poate datorită conținutului ei de vitamine, proprietăților purgative, stimulente ale digestiei. Varza acră se poate întrebuința și extern, contra inflamațiilor, înțepăturilor de insecte în formă de comprese.

Bucuria gospodinelor: Și toamna anului acestuia ne-a adus belșug de fructe

Viața veselă

ACTUALĂ

Ionescu: De ce l-a arestat pe olteanul ăla?
Popescu: Fiindcă striga: cantalupi!

LA POLIȚIE

Bărbatul, care și-a bătut nevasta în public e pedepsit cu 80 Lei și 50 de bani.

— Bine, dle comisar, dar pentru ce ați pus cei 50 de bani.

— Nu știu... Se vede că e taxa pe spectacole.

PRECAUȚIE

Hirsch e pe banca acuzaților.

Judecătorul îl intreabă:

— Și această excrocherie ai comis-o singur, sau ai avut complici?

— Singur, singur, Domnule Judecător; când faci tovărășie nu ești niciodată sigur dacă ai a face cu oameni de treabă sau nu.

A BRODIT-O

La o masă de logodnă, un domn se pleacă la urechea vecinului și intreabă:

— Domnule, ați putea să-mi spuneți, cine e vaca aia grasă de lângă stăpânul casei?

— Este mama vițelului cu care vorbiți, — răspunde celalalt.

SGÂRCITUL

O doamnă umbla cu cheta pentru un scop de binefacere. Ea prezentă cutia unui bogătaș, vestit pentru sgârcenia lui, care-i spuse aspru:

— N'am nimic.

— Atunci, luați, Domnule — spuse doamna — chetez pentru cei lipsiți.

NEGUSTOR

Moriț, sărac prăpădit, se duce la bogatul său prieten Berger și cere un ajutor.

— Iacă o pereche de pantaloni, sunt încă buni, zise Berger generos.

— Mulțumesc din toată inima, Domnule Berger, Dumnezeu să te răsplătească pentru bunătatea d-tale. Acum, mai am o rugăminte.

— Spune-o!

— Fii bun, Domnule Berger și cumpără d-ta acești pantaloni. Vezi ce buni sunt, aproape noi.

IN TRAMVAI

Mitică — cu monoclu — către prietenul său Ionică în tramvai:

— Ai văzut ce insolent e conductorul? Te privea, cașicând n'ai fi avut bilet.

— Da, dar și eu îl priveam, cașicum aș fi avut.

LA POȘTA

In fața ghișeului, la scrisorile recomandate:

— Te rog scrie mai legibil adresa domnule — îi spune domnișoara.

— Cum, adresa scrisorii mele e rău scrisă?

— Tocmai, sunt cuvinte cu neputință de citit.

— Cari anume?

— Popescu și Ploești.

GINERELE ȘI SOACRA

Un pictor a terminat portretul d-nei Popescu. Ginerele și fica ei privesc pânza.

— Cât de bine seamănă mama, spuse fata.

— Da, ai spune, că vrea să mă'nghită — observă ginerele.

LA VÂNĂTOARE

Doi prieteni, vânând rațe sălbatice, se îmbrăcaseră într'o piele de vacă. Se știe în adevăr că mijlocul acesta este cel mai bun pentru a nu speria vânatul. Numai primul dintre cei doi prieteni, adecă cel care era la partea dinainte, avea pușcă.

Deodată cel din spate strigă:

— Dă-mi pușca repede!

Celălalt îl întreabă surprins:

— Ce este? Vezi rațe?

— Nu. Dar vine taurul.

CURIOSITATE

Un domn foarte bine îmbrăcat se prezintă la comisariatul de poliție din cartierul lui. Un hoț care-i pătrunsese în casă în timpul nopții și-i furase mai multe lucruri, fusese prins după aceea într'o cârciumă din apropiere.

— E aici ticălosul ăla? întrebă el.

— Da, e aici, răspunde comisarul.

— Aș vrea să-l văd.

— Pentruce?

— Iată pentruce: a intrat la mine la ora două noaptea, fără să trezească pe nevastă-mea și aș vrea să știu cum a făcut aceasta.

VIAȚA ILUSTRATĂ

REVISTA DE FAMILIE

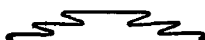
APARE LUNAR

SUB AUSPICIILE „FRAȚIEI ORTODOXE ROMÂNE", SECȚIA SIBIU

ABONAMENTUL PE UN AN 200 LEI. PE O JUMĂTATE DE AN 100 LEI. UN NUMĂR 20 LEI

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: SIBIU, ACADEMIA TEOLOGICA „ANDREIANĂ"

ABONAMENTE SE POT FACE ȘI LA LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ, SIBIU

TIPARUL TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE SIBIU

IN ACEST NUMĂR:

COLŢUL GOSPODINEI — VIAŢA VESELA

NUMEROASE ILUSTRAŢII

PENTRU COLABORATORI

Revista se pune sub tipar totdeauna la 15 ale lunei. Domnii colaboratori sunt rugaţi să-şi trimită manuscrisele până la această dată. Rugăm articole scurte, scrise citeţ, pe o singură pagină a hârtiei. Intrucât e posibil, dorim ilustraţii (fotografii) la text. Ordinea articolelor e determinată de necesităţi tehnice, nu de alte consideraţii. — Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Primim spre publicare cronici despre evenimentele culturale şi sociale din oricare parte a ţării. Aceste cronici trebue să fie însă însoţite de fotografii.

